

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2026-2027	14 OKTOBER 2026
-------------------	-----------------

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG EN VRAGEN OM UITLEG

**Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw
van woensdag 14 oktober 2026**

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: de heer Emile Luhahi, voorzitter, mevrouw Najima El Arbaoui, de heer Gilles Verstraeten

Plaatsvervangende leden: de heer Fouad Ahidar, de heer Sven Gatz

Andere leden: de heer Benjamin Dalle, de heer Ilyas Mouani

Verontschuldigd: de heer Jan Busselen

INHOUD

1. **Samengevoegde vragen om uitleg (R.v.O, art. 59, 6, c)**

- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het voorziene bedrag van 2,515 miljoen euro tegen schooluitval
 - Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het verdwijnen van KANS Centraal Meldpunt en de nieuwe aanpak van schooluitval
 - Vraag om uitleg van de heer Benjamin Dalle aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de financiering van initiatieven rond het voorkomen van schoolverzuim en schooluitval
-
- Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende PISA en de groeiende onderwijsongelijkheid in Brussel
 - Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de PISA-resultaten

2. **Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)**

- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, en aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende lege brooddozen in de hoofdstad
- Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke leerstoornissen
- Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het uitblijven van gemeentelijke deelname aan de Zomerscholen in Brussel
- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende artificiële intelligentie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel
- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende honderden gezinnen op wachtlijsten voor een bereikbare plaats in het Nederlandstalig secundair onderwijs

- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de voorrang op basis van kennis van het Nederlands
- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het voorziene bedrag van 216.000 euro voor taalondersteuning in het Brusselse hoger onderwijs
- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het lerarentekort en extra taallessen
- Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de implementatie van de nieuwe onderwijsvisie in de Nederlandstalige basisscholen in Brussel
- Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende 'Uitrol Ieder kind taalheld'

1. Samengevoegde vragen om uitleg (R.v.O, art. 59, 6, c)

- **Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het voorziene bedrag van 2,515 miljoen euro tegen schooluitval**
- **Vraag om uitleg van de heer Jan Busselen aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het verdwijnen van KANS Centraal Meldpunt en de nieuwe aanpak van schooluitval**
- **Vraag om uitleg van de heer Benjamin Dalle aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de financiering van initiatieven rond het voorkomen van schoolverzuim en schooluitval**

De voorzitter: De heer Jan Busselen is verontschuldigd.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Een jongere die de aansluiting met school verliest, dreigt niet alleen leerachterstand op te lopen, maar ook het vertrouwen in zijn of haar schoolloopbaan en toekomstperspectief te verliezen. De strijd tegen problematische afwezigheden en vroegtijdig schoolverlaten verdient daarom een centrale plaats in het onderwijsbeleid.

In juli 2026 kondigde u voor het schooljaar 2026-2027 een investering van 2,515 miljoen euro aan om schooluitval tegen te gaan. Via *Time-In* wordt begeleiding binnen de school versterkt. Via *Time-Out* kunnen leerlingen tijdelijk terecht bij gespecialiseerde partners wanneer een intensievere of andere vorm van ondersteuning nodig is.

Die aanpak kan waardevol zijn, maar de beoordeling ervan moet verder gaan dan het aantal gestarte trajecten. Een eerste cruciale vraag is hoe snel een leerling na een signaal daadwerkelijk passende hulp krijgt. Een school kan een probleem tijdig herkennen, maar wanneer capaciteit ontbreekt of de wachttijd oploopt, blijft de jongere intussen zonder voldoende ondersteuning.

Een tweede aandachtspunt is de continuïteit van het traject. Wanneer een leerling tijdelijk buiten de school wordt begeleid, moet duidelijk blijven wie verantwoordelijk is voor het contact met de leerling en de ouders, de onderwijsdoelen, de voorbereiding van de terugkeer en de opvolging nadien. Een jongere mag niet tussen school, CLB en externe partner uit beeld verdwijnen.

Ook de draagkracht van schoolteams moet worden meegenomen. Vroegdetectie, overleg met gezinnen en intensieve begeleiding vragen tijd en deskundigheid. Het College moet daarom kunnen aantonen hoe de middelen scholen daadwerkelijk versterken en hoe de nieuwe aanpak aansluit bij bestaande opdrachten van het CLB en andere partners.

Als oppositielid wil ik deze investering beoordelen op bereik, toegankelijkheid en resultaat. Daarbij moet ook zichtbaar worden wat gebeurt met jongeren voor wie de eerste aangeboden begeleiding niet volstaat, met aanvragen waarvoor niet onmiddellijk plaats is en met trajecten die voortijdig worden stopgezet.

Van welke beginsituatie vertrekt het beleid? Welke recente cijfers gebruikt u voor problematische afwezigheden, onderbroken schooltrajecten en vroegtijdig schoolverlaten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, en hoe worden deze verschillende situaties in de monitoring van elkaar onderscheiden?

Hoe wordt de 2,515 miljoen euro voor 2026-2027 verdeeld tussen *Time-In*, *Time-Out* en eventuele andere onderdelen? Kunt u per spoor de begunstigden, opdrachten, beschikbare capaciteit en het aandeel nieuwe middelen tegenover bestaande financiering toelichten?

Welke aanmeldingscriteria en maximale of streefwachttijden gelden voor *Time-In* en *Time-Out*? Hoeveel leerlingen kunnen gelijktijdig worden begeleid en welke oplossing is voorzien wanneer een leerling dringend hulp nodig heeft maar er geen plaats beschikbaar is?

Wie bewaakt het volledige traject van de leerling? Welke bindende afspraken bestaan tussen school, ouders, CLB en uitvoerende partner over onderwijscontinuïteit, informatie-uitwisseling, terugkeer na een *Time-Out* en opvolging in de maanden na die terugkeer?

Welke meetbare resultaten wilt u tegen het einde van het schooljaar 2026-2027 bereiken op het vlak van bereik, aanwezigheid, hervatting van regelmatig onderwijs, duurzame schooldeelname en vroegtijdige uitval? Hoe wordt rekening gehouden met verschillen in ondersteuningsnood en dossiercomplexiteit?

Wanneer ontvangt de Raad een eerste voortgangsrapport en een volledige evaluatie? Zal daarin ook worden gerapporteerd over wachttijden, geweigerde of onvervulde hulpvragen, trajecten die voortijdig stoppen, terugkeer naar school en concrete bijsturingen?

Het succes van deze investering mag niet worden afgemeten aan het aantal dossiers dat wordt geopend, maar aan de vraag of jongeren tijdig worden bereikt en duurzaam opnieuw aansluiting vinden bij onderwijs. Ik verwacht daarom transparantie over capaciteit, wachttijden, verantwoordelijkheden en resultaten, zodat de Raad kan beoordelen of deze 2,515 miljoen euro daadwerkelijk voorkomt dat jongeren uit beeld verdwijnen.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Net als collega Najima El Arbaoui heb ik vragen over een heel belangrijke thematiek, zeker in een stad als Brussel, waar heel veel van de jongeren nooit een diploma binnenhalen en uitvallen. Het is een uitstekende zaak dat daar ook extra middelen voor worden voorzien. De vraag is natuurlijk hoe die middelen worden ingezet.

Tijdens de vergadering van de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 27 mei 2026 stelde ik u een vraag naar de financiering van Nederlandstalige initiatieven binnen de aangekondigde Gewestelijke projectoproepen van Brussels minister Ahmed Laaouej en het waarborgen van de continuïteit van bestaande Nederlandstalige initiatieven.

U verklaarde toen dat er de nodige reflectie was geweest en dat er overeenstemming was gevonden over de verdeling van de middelen, maar dat u nog uitkeek naar de finale beslissing. U verzekerde toen dat de expertise en de lopende trajecten op het terrein maximaal zouden gevaloriseerd worden en dat er tegelijk werk gemaakt zou worden van een scherper beleid binnen het tweestromenmodel van *Time-in* binnen de scholen en *Time-out* buiten de schoolmuren.

Deze zomer werden 3 Gewestelijke projectoproepen gelanceerd. Het gaat om bestaande programma's ter bevordering van de schoolinschakeling van de Brusselse jongeren, aangevuld met een nieuwe oproep: de Projectoproep 'Preventieprogramma tegen schoolverzuim (PSV)', de Projectoproep 'Programma voor de ondersteuning van activiteiten die erop gericht zijn kinderen en jongeren te begeleiden bij hun scholing en hen burgerzin bij te brengen (PBSB)' en 'Ondersteuning voor schoolsucces (ONS)'.

Opmerkelijk is dat die 3 oproepen expliciet gericht zijn op Franstalige scholen en ook op Franstalige verenigingen en initiatieven. Nederlandstalige initiatieven komen niet in aanmerking.

Wat betreft de ondersteuning van Nederlandstalige initiatieven kent het Gewest een subsidie toe van 1,02 miljoen aan één Nederlandstalige vzw, KOZAC. We begrijpen dat die vzw al een tijd geleden werd opgericht, een negental jaar geleden, met als doel breed het nemen van kwaliteitsvolle initiatieven ter bevordering van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel in het algemeen en in het bijzonder van het onderwijs van kinderen en jongeren in instellingen van de VGC.

Brussels minister Ahmed Laaouej verklaarde dat KOZAC, in overleg met de VGC, projecten ter bestrijding van schoolverzuim in het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal uitvoeren.

Tegelijkertijd hebben we gezien, en de vraag van collega Jan Busselen ging ook daarover, dat twee vzw's die zich de afgelopen jaren met de VGC hebben ingezet rond schoolverzuim en schooluitval, Abrusco vzw en Treptiek met het KANS Centraal Meldpunt Brussel, hun werking hebben beëindigd op 1 september van dit jaar. Volgens Abrusco is dit het gevolg van een aanpassing in de gemaakte subsidiekeuzes.

Waarom wordt het Nederlandstalige aandeel binnen de Gewestelijke middelen ter preventie van schoolverzuim en schooluitval toegekend aan één vzw, zonder projectoproep, en anderzijds is er ook een eentalig Franstalige projectoproep, of beter drie projectoproepen, waar dus Nederlandstalige organisaties niet voor in aanmerking komen. Waarom is er gekozen voor die methodiek? Ik denk dat het een primeur is voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Welke rol speelt KOZAC binnen de strategie van de VGC rond het voorkomen van schooluitval en schoolverzuim en wat is haar expertise rond deze thema's?

Hoe zullen de middelen vanuit het Gewest concreet worden ingezet voor initiatieven rond de preventie en aanpak van schooluitval? Welke partners en projecten zullen worden ondersteund?

Welke middelen maakt de VGC zelf vrij voor de aanpak van schooluitval en schoolverzuim en hoe verhouden deze zich tot de Gewestelijke subsidie?

Waarom is ervoor gekozen om lopende trajecten op het terrein, met name van Abrusco en het KANS Centraal Meldpunt Brussel, niet langer te ondersteunen, zoals u eerder suggereerde?

Welke structuur of structuren nemen de werking rond *Time-Out* initiatieven over? Hoe zal de opgebouwde expertise gewaarborgd worden? Waar kunnen kinderen en ouders nu terecht met hun zorgen?

De heer Ilyas Mouani (Vooruit.brussels): De collega's hebben hier heel wat vragen gesteld over de procedure, over de inhoud, over de monitoring en onze gedeelde bezorgdheid voor jongeren die stoppen met school.

Ik kan u ook zeggen dat ik, toen ik jonger was, een goede klant was van *Time-In* en *Time-Out*. Ik heb ook Abrusco vzw gekend, dus ik heb daar wel wat ervaring in. We zijn het eens dat elk kind, elke jongere best zo lang mogelijk op school blijft. Dat gaat over kansen, dat gaat over kansen om hun talenten te ontwikkelen, kansen op een job, kansen op een toekomst. En de VGC heeft altijd gewerkt op twee niveaus, op twee vlakken tegen schooluitval, via *Time-In* en *Time-Out*. En op het eerste zicht, wat we vandaag zien, worden de *Time-In*-projecten versterkt. We zien of lezen niet zoveel over *Time-Out*. Ik zeg niet dat *Time-In*-projecten niet belangrijk zijn in onze stad en in onze scholen. Maar uit ervaring kan ik ook mededelen dat voor sommige jongeren, als ze schoolmoe zijn, als ze problemen met scholen, directies of zelfs leerkrachten hebben, de enige oplossing is om ze uit de scholen te halen. Ik herinner me nog iemand van Abrusco vzw die rondliep op de speelplaats van Don Bosco Woluwe en die jongeren eigenlijk meenam en meetrok naar hun werking. En dat vond ik super, want dat was echt het moment waarop ik niet meer naar school wilde.

De werking van Kans in Abrusco vzw is gestopt. Het schooljaar is anderhalve maand ver. Is er een overgangsregeling voorzien voor de lopende dossiers van Kans? Wie neemt die dossiers over? Hoe werd dit gecommuniceerd naar de jongeren?

Met veel lokale initiatieven in de scholen is het belangrijk dat de VGC zelf de regie vasthoudt. Op welke manier gaat u zorgen voor een bovenlokale aanpak en afstemming?

Time-In is niet voor iedereen een oplossing. Blijft de VGC naast *Time-In* ook inzetten op *Time-Out*? Met welke partners zal dit gebeuren?

Scholen zijn geen eiland, dat weten wij. Hoe wordt er voor schooluitval de brug gelegd tussen vrije tijd en de welzijnssector?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We hebben een vijftal jaar geleden, toen ik nog voorzitter van deze commissie was, hoorzittingen georganiseerd met KANS en Abrusco vzw over de werking die zij uitvoerden. Ik moet zeggen dat ik redelijk onder de indruk was van de mate waarin ons beleid rond schooluitval gecoördineerd werd tussen de verschillende actoren.

Er is een heel goed uitgewerkt vangnet, verschillende vangnetten, om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk mensen tussen de mazen van het net vallen. Aan Franstalige kant bestaat heel erg de neiging om met projectsubsidies te werken op een manier die weinig gecoördineerd is.

Tot vorig schooljaar verliep de preventie van schooluitval onder meer via het Centraal Meldpunt KANS, opgericht en beheerd door de drie Brusselse CLB's, verenigd in Triptiek vzw, en gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC.

Onder leiding van de netwerkcoördinator tegen schooluitval koppelde KANS leerlingen, aangemeld door hun school, aan een passend aanbod bij een van de tientallen partnerorganisaties. Sommige daarvan werden door de VGC gesubsidieerd om een aanbod te ontwikkelen, waaronder Abrusco vzw. Die vzw is intussen ontbonden en ook de werking van KANS werd stopgezet.

Vanaf dit schooljaar wordt gewerkt via een nieuwe overkoepelende structuur, die opdrachten moet opnemen die voordien door KANS en Abrusco vzw werden uitgevoerd. Er zou een overgangperiode voorzien zijn waarbij de huidige werking van Triptiek vzw en Abrusco vzw nog worden gesubsidieerd zodat de continuïteit van de dienstverlening en een (gefaseerde) transitie naar een nieuwe structurele inbedding gegarandeerd blijven.

In de Beleidsverklaring 2026-2027 lezen we bovendien dat voor de preventie van schooluitval ook gewestmiddelen worden ingezet. KOZAC vzw ontvangt voor de periode 1 juli 2026 tot en met 30 juni 2027 1,2 miljoen euro voor projecten die rechtstreeks betrekking hebben op leerlingen, scholen en onderwijstrajecten in het Nederlandstalig onderwijs.

De VGC zou vanaf 2027 een recurrente financiering van hetzelfde bedrag aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben gevraagd. Het College keurde de nieuwe werking op 16 juli 2026 goed, waarna secundaire scholen tussen 6 augustus en 1 september subsidies konden aanvragen. Die timing, tijdens de zomervakantie, vind ik opvallend. Een eerste deel van de middelen zou intussen zijn toegekend.

Onderwijs is een exclusieve gemeenschapsbevoegdheid en het Grondwettelijk Hof heeft grenzen gesteld aan gewestelijke tussenkomsten daarin. Dat roept vragen op over gewestmiddelen voor projecten die rechtstreeks betrekking hebben op leerlingen, scholen en onderwijstrajecten. Gewestelijke initiatieven zoals schoolcontracten werden net aanvaard omdat zij geen betrekking hadden op de onderwijsopdracht zelf. Bovendien rijst de vraag waarom het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gezien zijn precaire budgettaire situatie, 5 miljoen euro extra vrijmaakt voor een gemeenschapsbevoegdheid.

Werd de werking van KANS en Abrusco vzw geëvalueerd? Zo ja, door wie, met betrokkenheid van alle Nederlandstalige scholen, en wat waren de belangrijkste knelpunten en aanbevelingen?

Waarom werden KANS en Abrusco vzw stopgezet, waarom was een verdere werking niet mogelijk en wat gebeurt er met de betrokken personeelsleden?

Waar kunnen scholen sinds 1 september terecht voor ondersteuning en hoe wordt de continuïteit van de dienstverlening gegarandeerd?

Hoever staat het met de nieuwe overkoepelende structuur? Welke rechtsvorm en naam krijgt deze, wanneer wordt ze opgericht, wie zal er werken en de leiding opnemen, welke opdrachten krijgt ze en hoe wordt de financiering georganiseerd? Hoe verhoudt deze structuur zich tot KOZAC vzw?

Vzw KOZAC (Kasterlinden, OCB, Zaveldal, AOV-Algemeen Onderwijs en CLB) werd in 2017 opgericht voor “onderwijs- en vormingsdoeleinden”. Hoeveel mensen werken voor deze vzw? Welke concrete opdrachten voert ze vandaag uit en welke rol speelt ze bij het aantrekken, beheren en besteden van gewestmiddelen?

Op basis van welke objectieve behoefteanalyse werd beslist KOZAC deze rol toe te kennen? Werd onderzocht of versterking van het bestaande aanbod vanuit de Vlaamse Gemeenschap dezelfde doelstellingen efficiënter kan realiseren?

Hoeveel middelen voorziet de VGC voor *Time-In*-projecten binnen de scholen zelf en hoeveel voor *Time-Out*-projecten buiten de school? Hoeveel middelen zijn afkomstig van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Waarom werd ervoor gekozen de subsidieoproep voor scholen te laten lopen van 6 augustus tot 1 september, grotendeels tijdens de zomervakantie en de drukke opstart van het schooljaar? Hoeveel scholen dienden een aanvraag in en hoeveel middelen werden inmiddels toegekend?

Op welke juridische grondslag acht het collegelid het geoorloofd dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest structureel middelen inzet voor projecten die rechtstreeks betrekking hebben op leerlingen, scholen en onderwijstrajecten? Werd hierover juridisch advies ingewonnen en, zo ja, kan dit aan de Raad worden bezorgd?

De VGC werkt aanvullend en versterkend ten aanzien van het Vlaamse onderwijsbeleid. Komt er in Brussel opnieuw een netwerkcoördinator 'Samen tegen Schooluitval', die lokaal beleid ontwikkelt binnen de Vlaamse beleidskaders? Zo ja, waar wordt die gepositioneerd binnen de structuren?

Worden de Brusselse CLB's door de VGC versterkt om bijkomende opdrachten op te nemen nu KANS en Abrusco vzw zijn opgedoekt?

Abrusco vzw nam onder meer vragen op rond de begeleiding van leerlingen met gedragsmoeilijkheden. Zal de VGC haar beleid afstemmen op het actieplan Goed Gedragen, dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd?

Welk aanbod zullen de nieuwe structuur of de VGC ontwikkelen zodat basisscholen, leerlingen en ouders kunnen blijven rekenen op de nodige ondersteuning?

Hoe zal de VGC ervoor zorgen dat de welzijnssector daadwerkelijk aanwezig is in scholen, wat essentieel is in de strijd tegen vroegtijdige schooluitval en bovendien een ambitie vormt uit het bestuursakkoord?

Collegelid Dirk De Smedt: Beste collega's, heel erg bedankt voor de vele vragen. Ik moet eerlijk toegeven dat het me altijd verheugt als ik uit de vragen onmiddellijk kan afleiden dat het beleid dat we wensen te voeren effectief door u allemaal goed begrepen wordt.

Ik voel aan dat het begrepen is, want het is inderdaad een thematiek die belangrijk is en waar we ook in het kader van het bestuursakkoord van aangekondigd hebben dat we dit ernstig gingen nemen, onze schouders eronder zetten. Jullie vragen getuigen van het feit dat we degelijk die beleidskeuzes ondertussen in uitvoering zijn.

Ik wil starten met even te kaderen waar we nu staan. We hanteren de Vlaamse definities en volgen vroegtijdig schoolverlaten en problematische afwezigheid (30 of meer halve dagen ongewettigd afwezig) afzonderlijk op.

Vroegtijdig schoolverlaten in het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel bedroeg 17,6% in 2023-2024, het meest recent cijfer. Nieuwere cijfers komen er pas vanaf 2027, want dit meettraject wordt maar na ongeveer tweeënhalf jaar sluitend vastgesteld.

In 2024-2025 ging het in het secundair om 1.302 leerlingen met problematische afwezigheid of 7,5%, tegenover 4% in Vlaanderen en in het basisonderwijs om 1,2%.

In het secundair onderwijs is dat dus beduidend en structureel hoger dan in Vlaanderen en dat is uiteraard een cijfer dat die gerichte inzet die we ontwikkelen, onderbouwt.

Wat betreft de middelen, zoals al aangehaald gaat het om een behoorlijke bijkomende versteviging van het beleid in lijn met wat we hebben aangekondigd. Dus we gaan inderdaad 2.515.000 euro in die problematiek investeren. 1.315.000 euro komt daarvan rechtstreeks van de VGC en 1,2 miljoen euro komt inderdaad vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De VGC en het Gewest gaan samen voor een gemeenschappelijke centrale strategie en aanpak in functie van meer doelgerichtheid, efficiëntie en transparantie. Ook dat was aangekondigd en beloofd. Het grootste deel, 1.540.000 euro, gaat als *Time-In*-subsidie naar 33 secundaire scholen.

Het bedrag per school wordt op maat berekend, op basis van objectieve indicatoren zoals SES-kenmerken, schoolse achterstand en OKAN-werking. Zo houden we rekening met verschillen in de noden per school. De overige middelen gaan naar het *Time-Out*-gebeuren. Ongeveer 400.000 euro wordt ingezet voor de nieuwe bovenlokale structuur, de vzw BrES. De overige middelen gaan naar de versterking van welzijnspartners, want dat is inderdaad een belangrijke hefboom, evenals de dagbesteding.

Het College van de VGC richtte KOZAC vzw op in 2017 om extra initiatieven voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te kunnen nemen, onder meer via subsidies waarvoor de VGC als overheid niet altijd in aanmerking kwam. De gewestelijke oproep 'Schoolinschakeling' staat enkel open voor vzw's en niet voor een overheid als de VGC.

Omwille van meer gelijkgerichtheid, een eenduidige strategie en meer transparantie worden de gewestelijke middelen voor de aanpak van schooluitval vanaf nu via de vzw KOZAC verdeeld. Om dat zo transparant mogelijk te doen, brengt de VGC ook haar eigen middelen voor schooluitval onder in dezelfde structuur, met een duidelijke afspraak. Elke beslissing komt op het College. Strategie, reglement, toekenning van subsidies worden voor beslissing voorgelegd aan het College.

Voor de scholen geldt een subsidiereglement met gepubliceerde criteria en een vaste berekeningswijze. De rol van KOZAC ligt vast in een Meerjarenovereenkomst 2026-2030, die het College begin oktober goedkeurde.

De VGC koos ervoor om niet langer drie afzonderlijke circuits naast elkaar te subsidiëren, maar te investeren in één kader met één duidelijke rolverdeling tussen de school en één bovenlokale partner. De evaluaties lieten namelijk zien dat de rolverdeling tussen school, CLB, meldpunt Kans en Abrusco vzw niet altijd even efficiënt was en dat de secundaire scholen vroegen om zelf regisseur te zijn van de trajecten in functie van een snellere aanpak op maat van de acute noden.

Na verschillende overlegondes met de bestuursorganen van Kans en Abrusco vzw werd, met wederzijds akkoord - ik wil dit toch wel even onderstrepen - beslist om een nieuwe vzw-structuur op te richten, een expertisecentrum, waarin de opdrachten van het meldpunt Kans een

plaats krijgen, alsook de trajecten voor het basisonderwijs en de trajecten secundair onderwijs die de draagkracht van de scholen overstijgt.

We erkennen de expertise van KANS. Net daarom willen we ze niet verliezen, maar op een stabielere basis verankeren in BrES, het Brussels Expertisecentrum Schooluitval. Om snel te kunnen opstarten telt het bestuur van deze BrES voorlopig vier bestuurders: Scholengemeenschap Sint-Gorik, GO! Scholengroep Brussel, Stad Brussel en CLB N-Brussel. In een volgende fase wordt ingezet op de uitbreiding van de bestuursorganen met de andere CLB's, onderwijs- en welzijnspartners. De CLB's blijven dan ook onze partners voor consult, casusanalyse en netwerkvorming.

We zitten aldus in een overgangperiode: de operationele uitrol van BrES is nog in voorbereiding. De subsidiëring kan pas voorgelegd worden eens alle formaliteiten, waaronder de publicatie in het Staatsblad, zijn doorlopen. Tot dan kunnen ouders en leerlingen terecht bij hun school of CLB.

De vaststelling dat de KANS-aanmeldingen uit het basisonderwijs stegen in 2024-2025 klopt. De *Time-In*-subsidies richten zich bewust op het secundair, waar het probleem het scherpst is. Een sterkere lokale flow met betrekking tot het secundair onderwijs moet de druk op de bovenlokale flow verminderen, zodat wie intensievere trajectregie nodig heeft in het basisonderwijs sneller geholpen wordt dan nu. Want BrES staat ook in voor de opvolging van de trajecten basisonderwijs. Dat is een belangrijke hefboom om de continuïteit te blijven verzekeren.

Time-In werkt met jaarlijkse subsidies aan scholen. Scholen volgen verplicht kernindicatoren op, zoals afwezigheden, schoolwissels, leerachterstand en gedragsincidenten en zullen daarover jaarlijks rapporteren. Voor *Time-Out* wordt het kader nog verder uitgewerkt. Daarom kan ik vandaag nog geen aanmeldingscriteria, streefwachttijden of capaciteit geven. De school blijft in elke fase eindverantwoordelijk voor het traject. De concrete afspraken over informatie-uitwisseling, terugkeer en opvolging werken we in dat kader uit. Na het eerste werkingsjaar kunnen we, op basis van de schoolrapportering, een onderbouwde uitspraak doen over bereik, aanwezigheid en re-integratie en bijsturen waar nodig.

Dit is een eerste stap van drie circuits naar één kader en het succes ervan meten we aan de eindstreep wanneer jongeren de school verlaten met een diploma of getuigschrift.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Uit uw toelichting onthoud ik dat het uitvalpercentage voor 2023 op 17% ligt. U zegt dat er minstens 2,5 jaar tussen twee metingen moet zitten om een betrouwbare statistiek te krijgen, en dat de nieuwe cijfers pas in 2027 komen. Dat is vier jaar later. Wat is de reden voor dat verschil?

In die vier jaar kunnen heel wat leerlingen uitvallen en kunnen jongeren in de problemen komen, met leerachterstand als gevolg. Waarom duurt het zo lang om nieuwe cijfers te krijgen?

Waarom is er zo veel uitval in het secundair onderwijs? Hoe zorgt u ervoor dat die uitval tijdig wordt opgespoord, zodat de school het probleem op tijd kan aanpakken?

U schetst een goede oplossing. Ik hoop dat we nadien kunnen meten of ze ook effectief resultaat oplevert.

Maar hoe gaan we leerlingen op tijd signaleren zodat ze onmiddellijk opgevolgd kunnen worden? Want als we zo snel mogelijk ingrijpen, verkleinen we de problematiek.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Ik denk dat het een goede zaak is dat er extra middelen komen. En ook dat er 1,5 miljoen euro extra naar de scholen gaat voor *Time-In*-projecten. Een echte preventieve aanpak is denk ik een heel sterk signaal en een goede versterking van de scholen.

Wat de aanpak voor time-out-projecten betreft stellen wij ons toch wel nog altijd een aantal vragen. Om te beginnen, dat het Gewest daar projectoproepen lanceert die niet openstaan voor Nederlandstalige initiatieven, dat lijkt ons niet aanvaardbaar. We zullen ook Brussels minister Ahmed Laaouej vanuit het Gewest daarover bevragen.

Vervolgens de werkingen van Kans en Abrusco vzw. U zegt dat evaluaties aangaven dat dat niet goed werkte. Wij zijn niet op de hoogte van die evaluaties. Dus het zal wel zinvol zijn om die ook ter beschikking te stellen.

Maar er stelt zich in elk geval een probleem van timing. U kondigt hier de oprichting van een vzw aan, BrES. Voor ons zijn er nog heel wat zaken onduidelijk. Die krijgt 400.000 euro, begrijp ik. Betekent dat dat zij zelf initiatieven gaan ontwikkelen? Met 400.000 euro ga ik ervan uit dat het niet alleen een platform is, maar dat ze ook zelf zaken gaan ontwikkelen.

Wanneer zullen zij operationeel zijn? Wie zullen hun partners zijn? Zal dat op dezelfde manier functioneren als Kans? En vooral, zal dat vraaggestuurd kunnen werken en ook de expertise op het terrein kunnen valoriseren?

De timing lijkt ons hoogst ongelukkig. In september al hebben de twee bestaande partners gezegd dat ze ermee stoppen omwille van het wijzigende subsidiekader.

BrES, dat kondigt u nu aan, maar het is bij mij niet operationeel. Wat gebeurt er vandaag met de vragen van ouders, van scholen die time-out-projecten willen? Hoe wordt dat georganiseerd? Wat is hun werking?

En laatste punt, de communicatie is wel heel ongelukkig. Over de stopzetting van Abrusco vzw en KANS was er een zeer gebrekkige communicatie. Ook naar de verschillende partners toe.

Ook heel wat partners wier expertise niet gevaloriseerd werd, werden er niet bij betrokken. Dus wij stellen ons toch wel vragen bij de manier waarop dit tot stand komt.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik heb heel veel vragen gesteld, maar u hebt er niet op geantwoord. Ik sluit mij aan bij de vragen van collega Benjamin Dalle. Welke evaluatie? Wie heeft die uitgevoerd? Hoe zijn we daartoe gekomen? Hoe komt het dat een beleidsinstrumentarium en een expertise die doorheen de jaren zijn ontwikkeld, waar ook moeite in gestoken is om tot een betere coördinatie van die actoren te komen, opeens allemaal aan de kant geschoven worden? Er was ook een coördinator tegen schooluitval.

Waarom wordt dat allemaal stopgezet en waarom wordt er dan iets nieuws gecreëerd? We zitten nu in een gat waarin het nieuwe nog niet bestaat en het oude verdwenen is.

Als ik het goed begrepen heb, is er zelfs 200.000 euro aan subsidies betaald aan Abrusco vzw voor ontslagvergoedingen.

Opeens komt dat bij KOZAC terecht. Is er een evaluatie geweest om te weten of dit het juiste vehikel daarvoor is? Hebben die personeelsleden wel de expertise rond schooluitval? Of hebben we hen daar nu gewoon gedumpt?

Ik stel mij dezelfde vragen over die gewestmiddelen en hoe dat precies in elkaar zit.

En dan die timing. U hebt zich beklagd over de inspiratiescholen, de pionierscholen. Het was een schande dat dat tijdens de zomer moest gebeuren en dat het te kort dag was, hoewel er ondersteuning was van een administratie. In Vlaanderen was dat allemaal gelukt, maar in Brussel was dat onmogelijk.

Maar nu doet u eigenlijk hetzelfde voor iets wat toch essentieel is, waar we zo'n groot probleem mee hebben: schooluitval.

Ik heb hier heel veel vragen over, vooral over wat nu de objectieve basis is voor wat hier gebeurd is.

Collegelid Dirk De Smedt: Ik wil met heel veel plezier al jullie vragen beantwoorden, maar nogmaals, ik heb tien minuten spreektijd. Dat betekent dat ik inderdaad geen honderden vragen kan beantwoorden, en dat waren er ongeveer.

Ik doe dus mijn uiterste best en wil graag even ingaan op een aantal zaken. Ik vind de manier waarop u mij framet, met betrekking tot mijn legitieme kritiek op bepaalde beleidsplannen en de manier waarop die worden uitgerold, niet helemaal terecht. Het verschil moet volgens mij vooral worden afgemeten aan de reactie van het werkveld.

In tegenstelling tot het voorbeeld dat u net gaf, heb ik hier geen onduidelijke boodschappen gekregen. De scholen zijn op de hoogte, de CLB's zijn op de hoogte, alle partners zijn op de hoogte.

Ik denk dat ik het in mijn antwoord daarnet toch duidelijk stelde. Die vzw is opgericht. Ik kondig niks aan. Die is er vandaag. De beslissing om Abrusco vzw en KANS stop te zetten is een beslissing die niet de mijne is. Dat is een beslissing van de raad van bestuur. Ik heb erop toegezien dat die expertise niet verdwijnt. Ik heb net het voorbeeld gegeven van die fijne persoon op de speelplaats en ik kan u bevestigen dat die persoon daar nog altijd loopt. Alleen vandaag via de regie vanuit de school en onder de verantwoordelijkheid van de school. Voor de duidelijkheid: in heel dit traject is er niks verdwenen. Er is geen expertise verdwenen.

We zorgen ervoor dat er met meer maturiteit en via een globalere strategie wordt omgegaan met die problematiek die groeit. Want dat is toch wel een belangrijkste vaststelling.

In nauw overleg met de scholen, de CLB's en de operatoren op het terrein, was er een draagvlak om effectief verder te gaan en die expertises te gaan centraliseren. Vandaag wordt nog steeds met dezelfde partners gewerkt. Alleen in plaats van dat die dat naast elkaar doen, doen die dat voortaan samen. Ja.

Nogmaals, ik kom dat met veel plezier iets uitgebreider dat komen toelichten. Want die onduidelijkheid is er niet. Integendeel. Alle actoren weten perfect hoe het werkt. Er gaat vooral meer dienstverlening en meer regierol bij de school komen. En dat is ook belangrijk. Dat is ook een hefboom tot succes. De school is de regisseur van dat traject. Wat betreft de rol die we specifiek aan de nieuwe vzw gaan geven, is net om die omkadering te doen van die bovenschoolse regie. Dat wil zeggen dat zij zich vooral bezighouden met trajecten die buiten de school vallen, dus de *Time-Out*-trajecten. Zij moeten ook zorgen voor heel het cijfergegeven. Meten is weten.

KOZAK is een juridische structuur die ons toelaat dat alle besluitvorming door de VGC, door het College op een transparante manier gebeurt. We hebben een juridische structuur nodig om ervoor te zorgen dat we alle financieringsinstrumenten die in deze problematiek kunnen aangewend worden, ook effectief ten behoeve van leerlingen kunnen inzetten.

Ik denk dat we daarmee een belangrijke stap vooruit hebben gezet. Ik wil elke dag van de week de discussie aangaan over wie welke bevoegdheden heeft. Als morgen de Vlaamse Gemeenschap van oordeel is dat ze daar meer middelen aan wil besteden, zal ik ze niet weigeren. Voor alle duidelijkheid zelfs met veel plezier. Net zomin als dat wanneer het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beslist om specifiek daarvoor middelen aan te geven.

Ik denk dat het mijn rol als collegelid is om ervoor te zorgen dat de VGC daar het rechtmatige aandeel van krijgt. En dat is wat ik heb gedaan.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Abrusco vzw is op 1 september 2026 gestopt. Formeel heeft u gelijk. Dat is een beslissing van hun raad van bestuur. Maar dat is uiteraard het gevolg van de beleidsbeslissingen die u neemt en van het gewijzigd subsidiekader.

U zegt dat BrES is opgericht en dat u dat niet aankondigt. Wij kunnen ook het Staatsblad lezen, maar is die vzw al operationeel? Ze krijgt 400.000 euro. Kunnen CLB's en scholen hen vandaag bellen? Naar wie moet men bellen tussen september en oprichting?

U heeft niet geantwoord op de vraag of met die 400.000 euro de vzw zelf trajecten zal aanbieden of dat ze zullen doen wat KANS deed in het verleden. Namelijk werken met de verschillende partners. U heeft ook niet gezegd wanneer de vzw operationeel is. Ik denk dat dat toch belangrijke zaken zijn. Wanneer is het operationeel en hoe functioneert dat?

- Het incident is gesloten.

2. Samengevoegde vragen om uitleg (R.v.O, art. 59, 6, c)

- **Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende PISA en de groeiende onderwijsongelijkheid in Brussel**
- **Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de PISA-resultatentype vraag**

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): De nieuwe PISA-resultaten zijn een verontrustend signaal. Vlaanderen behoort voor wiskunde en wetenschappen nog steeds tot de

beter presterende onderwijssystemen van Europa. Maar de achteruitgang is duidelijk. Sinds 2015 verloor Vlaanderen 32 punten voor wiskunde en maar liefst 44 punten voor leesvaardigheid. Tegelijk daalt het aandeel toppresterders en neemt het aandeel leerlingen dat het basisniveau niet haalt toe.

Maar minstens even zorgwekkend is wat achter die gemiddelden schuilgaat: de sociale kloof blijft groot. Bij de meest kwetsbare leerlingen haalt ruim vier op de tien het basisniveau voor lezen niet. Bij leerlingen met een migratieachtergrond of een andere thuistaal gaat het om bijna de helft. Tegelijk weten we dat een deel van deze verschillen samenhangt met de sociaaleconomische positie van leerlingen.

Ook de genderkloof valt op: meisjes scoren 27 punten hoger voor lezen, en die kloof groeit. Bij wiskunde zijn jongens dan weer sterker vertegenwoordigd bij de toppresterders.

Dat zijn geen toevallige verschillen. Ze tonen dat niet elke leerling met dezelfde kansen aan zijn schoolloopbaan begint. En dat is bijzonder relevant voor Brussel.

Eén op de drie Brusselse kinderen leeft in een huishouden met risico op armoede. In het Nederlandstalige Brusselse onderwijs heeft bovendien ongeveer drie kwart van de leerlingen een andere thuistaal dan het Nederlands. Ook de schoolloopbanen verschillen sterk. In sommige Brusselse gemeenten heeft bijna een kwart van de leerlingen in het secundair onderwijs meer dan twee jaar schoolachterstand, terwijl dat in andere gemeenten aanzienlijk lager ligt. De maatschappelijke druk is dus niet gelijk verdeeld. Bijgevolg kan ook de onderwijsopdracht van scholen niet overal dezelfde zijn.

De VGC erkent dat zelf. In het bestuursakkoord wordt onderwijs omschreven als een belangrijke hefboom om sociale ongelijkheid weg te werken. Tegelijk stelt de VGC dat er voldoende ruimte en ondersteuning moet zijn waar de druk het hoogst is. Dat klinkt logisch. Maar dan moeten we ook kunnen aantonen dat dit in de praktijk gebeurt. Niet alleen hoeveel middelen we investeren is belangrijk. De vraag is waar ze terechtkomen, op basis waarvan en met welk resultaat.

Hoe vertaalt het college de nieuwe PISA-resultaten naar het Brusselse onderwijsbeleid? Welke conclusies trekt u daarbij uit de sociale, talige en genderongelijkheid die uit deze resultaten naar voren komt?

Hoe brengt de VGC vandaag de verschillen tussen Brusselse scholen op het vlak van sociale kwetsbaarheid, schoolachterstand en onderwijsnoden systematisch in kaart?

Welke Brusselse scholen ervaren vandaag de grootste maatschappelijke druk, welke bijkomende ondersteuning krijgen zij en op basis van welke objectieve criteria wordt die ondersteuning toegekend?

In hoeverre kan het College aantonen dat die ondersteuning daadwerkelijk bijdraagt aan betere onderwijsresultaten?

Welke concrete structurele maatregelen neemt het College om de ongelijkheid tussen Brusselse leerlingen en scholen te verkleinen, met behoud van hoge verwachtingen voor elke leerling? En hoe wilt u daarbij de groeiende kloof in leesvaardigheid tussen jongens en meisjes aanpakken?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is al veel in de pers besproken intussen, maar de resultaten van het nieuwe PISA-onderzoek (*Programme for International Student Assessment*) van de OESO hebben helaas, niet totaal onverwacht, de al jaren aanhoudende neerwaartse trend in de leerprestaties van Vlaamse vijftienjarigen bevestigd. Vooral voor wiskunde en leesvaardigheid is de achteruitgang erg duidelijk. Voor wiskunde daalde de Vlaamse score met 32 punten tegenover 2015 en met 12 punten tegenover 2022. Voor lezen bedraagt de daling respectievelijk 44 en 16 punten. Dat is redelijk dramatisch.

Ook het aandeel leerlingen dat het basisniveau niet haalt, neemt toe. Bijna drie op de tien Vlaamse leerlingen halen voor lezen het basisniveau niet; voor wiskunde gaat het om meer dan één op de vijf. Tegelijk neemt het aandeel toppresterders af. In vergelijking met het OESOGemiddelde valt bovendien, en dit vind ik pijnlijk, op dat Vlaamse leerlingen minder nieuwsgierigheid en doorzettingsvermogen tonen. Ook ervaren ze minder ondersteuning van hun familie bij schoolwerk. Het lerarentekort zorgt eveneens voor hinder, al wordt dat in andere landen nog zwaarder ingeschat dan bij ons. Het is dus geen geïsoleerd probleem. We zien ook in discussies in Frankrijk en andere landen dat er problemen zijn met de waardering van het lerarenberoep. Ik denk dat het niet altijd een centenkwestie is, maar ook een cultureel-maatschappelijk verschijnsel dat grenzen overstijgt.

Deze resultaten moeten ons zorgen baren. Talent is de belangrijkste grondstof waarover onze samenleving beschikt. We mogen deze negatieve trend dan ook niet relativiseren – en ik heb niet de indruk dat u dat doet, maar moeten alles op alles zetten om de leerprestaties opnieuw te versterken. Daarbij is een sterke beheersing van het Nederlands, en wij zeggen dit al jaren, ondanks alle tegenstand, essentieel.

Leerlingen met een migratieachtergrond en/of voornamelijk met een andere thuistaal presteren gemiddeld minder goed, al verkleint dat verschil wanneer rekening wordt gehouden met hun sociaaleconomische achtergrond. Dat onderstreept het belang van een sterke taalbasis. Taalvaardigheid is immers niet alleen bepalend voor leesvaardigheid, een van de geteste zaken, maar ook om wetenschappelijke en wiskundige problemen te begrijpen, te analyseren en op te lossen, alsook om de leerkrachten te begrijpen is een goede beheersing van het Nederlands noodzakelijk. Ik zal er nog iets aan toevoegen. Het is belangrijk voor het welzijn en welbevinden, want soms werd kennis tegen welbevinden afgezet, wat compleet onzinnig is.

Met haar sterke focus op Nederlands, kennis en basisvaardigheden kiest de Vlaamse Regering duidelijk voor de juiste hefboomen. Sinds 2021-2022 krijgen kleuters met een onvoldoende KOALA-resultaat verplicht een intensief taaltraject of taalbad. Zo wordt al op jonge leeftijd ingezet op het versterken van de taalvaardigheid en de leerprestaties, om een taalachterstand of leerachterstand die later moeilijk weg te werken is te voorkomen.

Deze keer erkent het College ook in de Beleidsverklaring 2026-2027 dat de dalende PISA-resultaten aantonen dat afwachten geen optie meer is en dat wie wil voorkomen dat leerachterstanden verder oplopen resoluut moet investeren in sterke basisvaardigheden. Blij om dat te lezen. Een stevige beheersing van het Nederlands als fundament.

Nu komt het erop aan om die uitgesproken ambitie ook in de praktijk waar te maken en het Vlaamse beleidskader lokaal ook sterk te verankeren. Hoewel we die koerswijziging principieel toejuichen, blijven wij sceptisch en oordelen we op basis van concrete uitvoeringen. We vernemen op dit vlak, en zeker in vergelijking met andere grootstedelijke besturen, dat er weinig

nieuwe initiatieven genomen worden. Ik kom straks nog terug op het plan “Ieder kind taalheld” in een andere vraag.

Mijn eerste vraag rond de PISA-resultaten voor de Nederlandstalige scholen in Brussel mag u schrappen, want intussen ben ik erachter gekomen dat er geen aparte resultaten voor Brussel beschikbaar zijn. Er zijn geen opgesplitste gegevens per regio omdat de steekproef hier niet op ingesteld werd.

Deelt het collegelid de analyse dat de dalende PISA-resultaten aantonen dat het versterken van de basisvaardigheden, met Nederlands als fundament, prioritair moet blijven binnen het Vlaamse onderwijsbeleid, ook in Brussel, en gaan we daar ook gevolgen aan koppelen?

Zult u de resultaten van het PISA-onderzoek bespreken tijdens uw volgend overleg met Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir?

Het aandeel toppresteerders daalt. Welke rol krijgt het OCB in de uitvoering van het Vlaamse beleid om sterkere leerprestaties te bevorderen, en hoe wordt het OCB hierin concreet ingezet?

Collegelid Dirk De Smedt: Inderdaad, de PISA-resultaten meten een Vlaamse dynamiek. Statistisch gezien schat ik het aantal Brusselse leerlingen in de cijfers van PISA ongeveer op een 200-tal. Er werden 5.012 leerlingen bevraagd, daar zouden een kleine 200 Brusselaars moeten tussen zitten. Dit doet natuurlijk geen afbreuk aan de statistische relevantie van de meting. De resultaten illustreren een zorgwekkende tendens en zoals u begrepen heeft hebben wij de PISA-resultaten niet afgewacht om al een aantal beleidsinitiatieven te nemen.

Belangrijk is dat de PISA-resultaten bevestigen de uitdagingen die in heel het Vlaams onderwijssysteem en ook in Brussel zichtbaar zijn en bekrachtigen dat het versterken van de basisvaardigheden een absolute prioriteit moet blijven. Ze moedigen ons aan om verder te blijven kiezen voor een combinatie van kwaliteitsverhoging en gelijke onderwijskansen – ook dat zal jullie bekend in de oren klinken door in te zetten op versterking van het taalonderwijs Nederlands en wiskundige vaardigheden; gerichte ondersteuning van scholen met hoge noden en het delen van expertise over onderwijs in een grootstedelijke en meertalige context.

Ik denk dat mijn antwoord op de vorige vraag ook al aangaf dat we niet vroeg zijn om effectief die schaalvergroting, die expertisecentralisatie, permanent verder aan te scherpen, in nauw overleg met wat uit het onderwijsveld zelf voorstelt op vlak van pistes en ideeën. Tijdens Maak School in Brussel onderstreepten de schoolteams deze uitdaging. Ze wezen meermaals op het probleem van taalachterstand en grote verschillen in basisvaardigheden. Daarom zetten wij gericht in op Nederlands en wiskunde, dat onderdeel is er recent aan toegevoegd, onder meer via de dagelijkse ondersteuning door het Onderwijscentrum Brussel, de opleiding van taalexperten binnen Ieder kind taalheld, via programma's als Lezen is een superkracht, intensieve trajecten rond kwaliteitsvol wiskundeonderwijs en bijkomende taal- en leerkansen buiten de lestijd. In de beleidsverklaring 2026-2027 staat dit duidelijk als één van de speerpunten van het VGC-beleid.

Tegelijk blijven sterke en stabiele schoolteams, voldoende capaciteit, gerichte zorgondersteuning en aandacht voor armoede noodzakelijke randvoorwaarden om duurzame leerwinst te realiseren. Daartoe worden in eerste instantie de Vlaamse structurele hefboomen ingezet. De VGC neemt haar aanvullende verantwoordelijkheid op door scholen gericht te ondersteunen en het Vlaamse beleid actief en proactief te vertalen naar de specifieke grootstedelijke en meertalige context van Brussel.

Ik zou dan ook heel graag en gemotiveerd in overleg gaan met mijn collega, het zal dan wel het eerste overleg zijn, u weet, ik ben daar erg vragende partij voor. Beter laat dan nooit. Ik denk dat er heel wat materie is waarover we zinvol een gedachtewisseling kunnen houden. Nogmaals, ik ben zeker vragende partij om veel vroeger in de beleidskeuzes die Vlaanderen neemt betrokken te worden omdat ons dat effectief zou toelaten om effectief ook bij te dragen tot die beleidskeuzes. We hebben goede informatie over wat er leeft en nodig is vanuit het lokale kader. Ik denk dat het belangrijk is dat we beleid ontwikkelen vanuit die functie van lokale noden en lokale expertise, die beter dan wie ook weten wat er aan beleidskeuzes nodig is om effectief tot goede resultaten te komen.

We werken, zoals u weet, maximaal *evidence informed*. Onderwijsresultaten worden beïnvloed door een brede waaier aan factoren. Het is daarom niet altijd mogelijk om een rechtstreeks oorzakelijk verband te leggen tussen één ondersteuningsmaatregel en leerresultaten. Wel proberen we zo breed mogelijk de impact van ons beleid in kaart te brengen via een combinatie van data, procesevaluaties en terugkoppelingen vanuit scholen. De VGC volgt de data op die beschikbaar zijn vanuit de Vlaamse overheid, aangevuld met eigen informatie via bevestigingen, via het OCB en de schoolbesturen.

Scholen die geconfronteerd worden met hoge concentraties van kansarmoede, taalachterstand, complexe zorgvragen of onstabiele schoolteams ervaren doorgaans de grootste druk. Deze kunnen prioritair een beroep doen op extra ondersteuning van het OCB. Daarnaast zijn er ook heel wat subsidiemogelijkheden waarvan scholen kunnen gericht gebruik maken.

Tot slot wil ik nog even onderstrepen dat we wel degelijk een actief beleid voeren met betrekking tot de toppresteerders. De OCB-visie vertrekt vanuit de overtuiging dat in kwaliteitsvol onderwijs hoge verwachtingen samen moeten gaan met brede zorg voor alle leerlingen. Dat is geen gepolariseerd debat, maar een geünificeerde aanpak. De ondersteuning van scholen is daarom gericht op zowel het wegwerken van onderwijsachterstanden als het maximaal ontwikkelen van talenten van de sterkste leerlingen. Het OCB faciliteert ook de uitvoering van het Vlaamse beleid rond cognitief sterk functionerende leerlingen. In Brussel wordt expertise over onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen verspreid via professionalisering, netwerking en kennisdeling. Zo vinden de activiteiten en lerende netwerken voor Brusselse scholen vanuit het Expertisecentrum Talent ook plaats binnen het OCB.

Het spreekt voor zich dat de nieuwe beleidskeuzes en oriëntaties die we nu hebben uitgerold nauwgezet opgevolgd en geëvalueerd zullen worden. Ik ga ervan uit, we zijn daarover op dit moment nog in overleg, dat gelet op de aanhoudende escalatie van de PISA-resultaten we nog een tandje zullen moeten bijsteken wat betreft de wiskundeondersteuning. Betreffende de taalondersteuning zijn er voldoende bijkomende inspanningen geleverd, maar ik denk dat we het wiskundetraject snel verder moeten ontplooiën zodanig dat we in dat domein niet ook de vaststelling doen binnen 5 jaar die we vandaag doen met betrekking tot het Nederlands.

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): U zegt op een bepaald moment dat alle kinderen gehoord moeten kunnen worden, maar beschikken we over de capaciteit om dit te kunnen waarmaken? We kunnen dit wel zeggen. We willen alle kinderen gelijke kansen bieden, maar hebben we hier de capaciteit en middelen voor? Wie gaat die extra inspanning betalen?

U heeft reeds gezegd dat er middelen vrijgemaakt werden voor scholen, maar worden deze gebruikt? Over welke bedragen gaat het juist? En welke scholen? Voor mij is dit ook belangrijk om te weten.

Als je Brussel op de kaart bekijkt en ziet waar de noden zijn, kan u vandaag als collegelid bevoegd voor Nederlandstalig onderwijs in Brussel zeggen waar de noden groter of kleiner zijn en afhankelijk daarvan middelen voorzien? Of is dit niet het geval, gezien we niet weten vanwaar de 200-tal Brusselse kinderen uit het PISA-onderzoek komen. Komen ze van Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Jans-Molenbeek of Jette? Misschien zouden hier verrassingen uitkomen, misschien zijn we verkeerd bezig.

U heeft het ook over het feit dat u vroeger mee zou willen kunnen beslissen. Maar uw partij is reeds bevoegd geweest voor onderwijs, net zoals Vooruit. Was het vroeger anders? Was het toen beter? Was er een goede samenwerking en was de VGC bij het proces betrokken? Of zien we sinds de N-VA in de meerderheid zit dat er minder interesse is in onze mening? Kan er vanaf het begin van het proces voldoende samengewerkt worden? Hoe was dit vroeger?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik heb het gevoel dat er voor een deel wel een paradigmashift is en dat u vrij goed begrijpt, als collegelid bevoegd voor Nederlandstalig onderwijs in Brussel, wat wij al 10 à 15 jaar zeggen, namelijk dat er een probleem op ons afkomt en dat we *back to basics* moeten. Dat is een hele lange strijd geweest. Het onderwijslandschap is nog altijd heel traag als het op veranderingen komt.

Er zijn ook schoolteams en een hele generatie experts die binnen een bepaalde visie is opgegroeid en die moeilijk kan loslaten. Wanneer men een paradigmashift probeert in te zetten of terug naar een andere manier van werken wil gaan, kost dat ook tijd. De resultaten van een aanpassing in het onderwijsbeleid gaan we waarschijnlijk pas in de toekomst zien. Als de PISA-resultaten nu terug beginnen te stijgen in het Verenigd Koninkrijk, zijn dat volgens mij de gevolgen van het beleid van Michael Gove als *education secretary* in de periode 2010-2014. Dat is natuurlijk gemakkelijker in het VK waar er meer kracht was voor de overheid en de onderwijsinspectie om in te grijpen, gezien daar vrijheid van onderwijs anders ingevuld is dan hier.

Ik stel mij dus de vraag hoe we concreet veranderingen gaan realiseren. Ik geef een voorbeeld van iets waar we vaak kritiek op gehad hebben in het verleden, namelijk de manier waarop het OCB naar taalbeleid kijkt in de scholen en waar de focus op gelegd wordt. Als ik de website van Brussel Vol Taal bekijk, of een school als voorbeeld neem waarvan ik weet dat het OCB langsgaat met middelen van de VGC om taalbeleid te ontwikkelen, zie ik dat men promoot dat thuistaal meer moet worden toegelaten. Men mag niet te streng zijn op het gebruik van het Nederlands, met als gevolg dat er ook geen Nederlands meer aanwezig is op de speelplaats en dat dit ergens 'losgelaten' wordt, terwijl er langs de andere kant gezegd wordt dat er overheidsmiddelen ingezet worden op Nederlands spreken buiten de schooluren. Op die manier promoot het OCB bijna dat er minder Nederlands gesproken wordt binnen de schooluren.

Is er een aanpassing in onze aanpak op dat vlak? Is het OCB aangestuurd om te zeggen dat ze graag zouden hebben dat hun focus verlegd wordt tegenover vroeger?

Collegelid Dirk De Smedt: Binnen deze problematiek zijn er altijd noden, en meer middelen maken het altijd gemakkelijker. Langs de andere kant weet u dat ik erg gevoelig ben aan beleidsefficiëntie. Het hele verhaal waarbij ik kies om in de eerste plaats beleid te voeren via

de instituten die wij hebben uitgerold, is een belangrijke keuze om die efficiëntie te maximaliseren.

Enkel indien zaken bovenschool opgenomen moeten worden, zoals expertisecentra, het OCB en dergelijke meer, gaan de middelen daar naartoe. Ik verkies om heel gericht de scholen te ondersteunen, omdat daar ook in de praktijk de expertise aanwezig is. Men kan hierover discussiëren, persoonlijk ben ik een sterke voorstander van de vrijheid van onderwijs. In alle eerlijkheid denk ik dat we moeten oppassen dat we niet denken dat we allemaal experts zijn in elk domein. Rond de kritiek die u net aanhaalde bestaat er heel wat wetenschappelijk onderzoek dat aantoont dat het integreren van de thuistaal in bepaalde omstandigheden, indien die voldoende aan bod komt in het leertraject, een belangrijke hefboom kan zijn.

Daarom wil ik erover waken dat we hier niet opnieuw polariseren, want dat heeft ons niet tot betere resultaten geleid. Ik wens u te herinneren dat onderwijs ondertussen een bevoegdheid van de N-VA is op Vlaams niveau. Dit reeds 7,5 jaar. Vervolgens mag er volgens mij dan langzaamaan verwacht worden dat die resultaten beginnen te komen, maar ik zie ze niet. Dit ligt volgens mij ook aan de bereidheid om te luisteren naar waar de expertise zit, in tegenstelling tot een of andere expertengoeroe te halen.

Ik ga in gesprek met mijn scholen en ik probeer school per school te begrijpen waar beleid zo gericht en coherent gevoerd kan worden. Ik zeg het nogmaals, Vlaanderen bepaalt het beleid, en ik probeer dat zo goed mogelijk in deze grootstedelijke context te implementeren. Maar niet boven de hoofden van de mensen die het alle dagen opnieuw in de praktijk moeten brengen met onze ketjes. Wat we dan vaststellen is dat, hoe sneller we betrokken worden, hoe adequater en gericht we dat beleid kunnen implementeren, en hoe sneller de resultaten er zullen zijn. Ik hoop van het initiatief dat we vandaag nemen rond taalversterking, wiskunde en meer oefenkansen volgend jaar al de eerste resultaten te zien. Als dit niet het geval is, moeten we samen opnieuw bekijken of het een juiste beleidskeuze was.

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): U hebt niet geantwoord op mijn vraag over de relatie met Brussel, vroeger en nu.

Taal is wel belangrijk. Ik heb een volledig Franstalig curriculum. Ik ben nooit één dag naar het Nederlandstalig onderwijs geweest. Ik ben in Mechelen geboren en daarna naar Brussel verhuisd. Ik ben amper naar de kleuterschool geweest omdat het niet de traditie was om vanaf 2,5 jaar naar school te gaan.

Ik zit goed op één stoel en kan gemakkelijk naar die andere talen overschakelen. Als de communicatie sterk is, kan je de ouders erbij betrekken door hun taal te spreken.

Het belangrijkste is te kijken naar het belang van het kind. Ik zie vandaag heel veel kinderen die spijtig genoeg een bijna vijandige relatie met het Nederlands hebben. Hoe kunnen deze kinderen les volgen in de Nederlandstalige scholen als ze zelf de klank niet hebben?

De vraag is hoe we die jongeren kunnen stimuleren om Nederlands buiten de schoolmuren te oefenen. Hoe kunnen we hen stimuleren om activiteiten in het Nederlands te volgen?

De belangrijkste vraag is hoe we de kinderen, die nu in het Nederlandstalig onderwijs zitten, kunnen versterken zodat ze echt gelijke kansen krijgen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Mijnheer het collegelid, ik voelde dit al aankomen met uw 7,5 jaar N-VA op het departement onderwijs.

Het is daarom dat ik ook preventief naar Michael Gove heb verwezen. Het feit is dat de dingen echt wel hun tijd nemen en dat men in het Verenigd Koninkrijk veel feller, veel verder heeft kunnen gaan. Een deel van de maatregelen die Michael Gove heeft genomen, is macht van de politiek weghalen en meer macht geven aan de directeurs.

Maar daartegenover staat een veel strengere inspectie, die veel strenger gaat kijken of de doelen en de kwaliteitseisen gehaald worden. Er wordt gekeken naar de terugkeer naar basisvaardigheden, een kennisrijk curriculum en dergelijke meer. Eigenlijk dingen die wij ook al heel lang willen doen, maar waarbij we voor een stuk gehinderd worden door wat de overheid hier mag doen ten aanzien van het onderwijs. In België is er nog steeds de vrijheid van onderwijs. Dit heeft goede aspecten, maar frustreert soms ook wanneer er problemen zijn waarin je wilt ingrijpen.

Ondanks de enorme middelen die wij aan onderwijs uitgeven, stel je vast dat je eigenlijk niets kan doen. Soms is dat goed, soms slecht.

Ik kom terug op die taalzaak, die haaks staat op de realiteit: luisteren naar de mensen op het veld. Dat is een beetje het probleem met wat het OCB volgens mij voor een stuk gedaan heeft. Het zegt: “Er is allerlei wetenschappelijk onderzoek.” Maar soms wordt dat wetenschappelijk onderzoek slecht begrepen en dan doorgetrokken in een schoolse context, waarvan leerkrachten en ouders zeggen: “Maar wat hebben ze hier in godsnaam gedaan? Het resultaat is minder Nederlands in een school waar de noodzaak aan meer Nederlands net groter was.” Zelfs de ouders met een migratieachtergrond waren daarover gefrustreerd. Ze vroegen zich af ze hun kind moeten helpen, doordat het op school minder Nederlands gaat spreken. Ze hebben er specifiek voor gekozen hun kinderen in een Vlaamse school les te laten volgen.

Ik stel mij de vraag of we dat soort dingen gaan aanpassen of laten we dat verder op zijn beloop? Ik vind dat u weinig concreet bent geweest. Wat wijzigt er bijvoorbeeld aan wat het OCB vandaag al doet?

- Het incident is gesloten.

2. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

De voorzitter: De vragen om uitleg van de heer Fouad Ahidar worden op zijn verzoek omgezet in schriftelijke vragen.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, en aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende lege brooddozen in de hoofdstad

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Een nieuw schooljaar betekent voor duizenden Brusselse jongeren opnieuw leren, vrienden terugzien en nieuwe kansen krijgen. Maar voor sommige kinderen begint die schooldag met een veel fundamenteelere vraag: zal ik vandaag voldoende kunnen eten? Heb ik genoeg boterhammen mee?

In Brussel groeit volgens recente cijfers van de VGC één op vier kinderen op in armoede. Achter dat cijfer zitten kinderen. Kinderen die niet altijd het nodige schoolmateriaal hebben. Kinderen voor wie een uitstap financieel moeilijk ligt. Maar ook kinderen die 's morgens zonder ontbijt naar school komen of 's middags een lege of onvoldoende gevulde brooddoos in hun boekentas hebben.

En dat laatste mogen we niet minimaliseren. Voeding is geen detail in het leven van een kind. Een kind dat honger heeft, moet tegelijkertijd proberen te leren, zich te concentreren en zich te ontwikkelen. Voedselarmoede is daarom niet alleen een sociaal probleem. Het raakt rechtstreeks aan onderwijs, welzijn, gezondheid en gelijke kansen. De VGC erkent die problematiek zelf.

Voor het schooljaar 2026-2027 wordt 750.000 euro uitgetrokken om Nederlandstalige scholen te ondersteunen bij de schoolkosten van kwetsbare gezinnen. Die middelen kunnen onder andere gebruikt worden voor warme maaltijden en tussendoortjes.

Daarnaast werd vlak voor de start van dit schooljaar aangekondigd dat de VGC en de Vlaamse overheid samen bijna 440.000 euro investeren in gezonde voeding voor Brusselse kleuters. Met dank hiervoor. Het is een zeer mooie actie.

Via 27 Nederlandstalige kleuterscholen met veel leerlingen uit een kwetsbare sociaaleconomische context zouden 2.585 kinderen toegang krijgen tot gezonde maaltijden, tussendoortjes of ontbijtinitiatieven.

Ik juich iedere investering toe waardoor een kind niet met honger in de klas hoeft te zitten. Maar deze cijfers roepen tegelijkertijd belangrijke vragen op. Want wat gebeurt er met de kinderen die niet in één van die 27 scholen zitten? Wat gebeurt er wanneer een kind in het lager onderwijs met een lege brooddoos naar school komt? Wat gebeurt er met een jongere in het secundair onderwijs die thuis niet voldoende te eten krijgt? En vooral: weten we eigenlijk hoeveel kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel vandaag structureel onvoldoende toegang hebben tot gezonde voeding?

De VGC stelt dat scholen zelf het beste weten welke gezinnen ondersteuning nodig hebben. Daar zit natuurlijk een belangrijke waarheid in. Leerkrachten, directies en zorgteams zien vaak als eersten wanneer een kind problemen heeft. Maar we mogen van een leerkracht ook niet verwachten dat hij of zij het volledige sociale vangnet wordt. En we mogen voedselarmoede bij kinderen al helemaal niet pas ontdekken wanneer iemand toevallig ziet dat een brooddoos leeg is. Daarom moeten Onderwijs en Welzijn elkaar hier vinden.

De VGC zegt in haar Bestuursakkoord 2026-2029 zelf dat ze Nederlandstalige scholen wil stimuleren om duurzame, gezonde en betaalbare tussendoortjes en schoolmaaltijden aan te bieden. De ambitie staat dus op papier. Ik hoop dat dit ook in realiteit uitgevoerd zal worden. De vraag is nu hoe we ervoor zorgen dat die ambitie terechtkomt op het bord van ieder kind dat ze nodig heeft.

Want het kan wat mij betreft niet de bedoeling zijn dat de toegang tot gezonde voeding afhankelijk wordt van de school waar een kind toevallig is ingeschreven, van een subsidieaanvraag die een school al dan niet indient of van de aanwezigheid van een gemotiveerde directie die zelf naar oplossingen zoekt.

Heeft de VGC vandaag zicht op het aantal kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel dat geconfronteerd wordt met voedselarmoede? Wordt geregistreerd hoeveel leerlingen zonder ontbijt naar school komen, geen lunch bij zich hebben of structureel onvoldoende toegang hebben tot gezonde voeding? Indien die cijfers bestaan, bent u bereid deze te bezorgen?

Voor het schooljaar 2026-2027 wordt 750.000 euro voorzien voor tussenkomsten in schoolkosten, waarbij scholen de middelen onder andere voor maaltijden kunnen gebruiken. Hoeveel van dat budget werd tijdens het vorige schooljaar effectief besteed aan maaltijden en voeding? Hoeveel leerlingen werden daarmee bereikt en hoeveel scholen gebruikten de middelen specifiek voor voeding?

De VGC en de Vlaamse overheid investeren bijna 440.000 euro in gezonde voeding voor 2.585 kleuters in 27 Nederlandstalige scholen. Op basis van welke criteria werden precies deze 27 scholen geselecteerd? Hoeveel andere scholen met een vergelijkbaar kwetsbaar leerlingenprofiel vallen vandaag buiten deze maatregel en waarom?

Waarom beperkt deze specifieke maatregel zich tot kleuters? Welke structurele ondersteuning bestaat er voor leerlingen uit het lager en secundair onderwijs die met voedselarmoede worden geconfronteerd? Is het College bereid te onderzoeken hoe het aanbod naar deze leerlingen kan worden uitgebreid?

Welke structurele samenwerking bestaat er tussen Onderwijs en Welzijn binnen de VGC om voedselarmoede bij kinderen vroegtijdig te detecteren en gezinnen vervolgens naar passende ondersteuning te begeleiden? Welke rol krijgen daarbij het Onderwijscentrum Brussel, de Brede Scholen, de CLB's, de Huizen van het Kind en andere welzijnspartners?

Wat is uiteindelijk de ambitie van dit College tegen het einde van deze legislatuur? Wilt u evolueren naar een situatie waarin ieder kwetsbaar kind in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel gegarandeerd toegang heeft tot voldoende gezonde voeding op school? Zo ja, welke concrete doelstellingen, timing en middelen koppelt u daaraan?

Een lege brooddoos lijkt misschien iets kleins. Achter elke lege brooddoos zit een groter verhaal en een financieel probleem. Dus het moet gewoon opgelost worden. Wij moeten daar echt een oplossing voor vinden. Het is al heel goed wat de VGC doet en ik bedank de VGC daarvoor want die kinderen hebben dat echt wel nodig.

De heer Ilyas Mouani (Vooruit.brussels): Dit thema raakt mij diep. Niet omdat Vooruit daar een prioriteit van maakt in Vlaanderen, maar omdat ik dat ook heb gekend als kind en als jeugdwerker. Eergisteren heb ik een groot debat gehad op sociale media. Er was een Brusselse politicus die ons vertelde dat er in Brussel eigenlijk niet echt mensen aan honger lijden of aan honger sterven. Ik heb ook heel wat commentaren gelezen die mij eigenlijk diep raken.

Het is niet altijd de verantwoordelijkheid van de ouders. Het probleem voor mij is: wie de slachtoffers daarvan zijn. Dat zijn vandaag de kinderen.

Ik heb berichten gekregen, maar ook een getuigenis van een vrouw die mij vertelde dat toen ze een kind was niks te eten meekreeg naar school. Haar vader was zelfs een diplomaat. Dus het heeft niet altijd te maken met armoede.

Maar uiteindelijk zijn toch de kinderen het slachtoffers. In scholen zijn dat toch die kinderen die elke middag raar worden bekeken door andere kindjes of die geen hulp krijgen. Ik heb dat ook gekend als jeugdwerker, als animator. Het doet mij pijn dat sommige mensen niet kunnen aanvaarden dat dat een realiteit is.

Ik denk dat als de VGC een bevraging doet bij haar animatoren elk van hen ooit schrijnende situaties heeft gezien. Ik herinner mij kinderen die 's middags niks te eten hadden. Wij moesten dan voor hen eten gaan halen. We hadden daar een budget voor. Dat was niet specifiek bestemd voor kinderen in armoede, maar het was een flexibel budget. Er waren soms ook brooddozen waar eten inzate dat je eigenlijk nooit zou kunnen eten.

Ik vind het goed dat de Vlaams minister Caroline Gennez gezonde voeding op school als prioriteit maakt en doorduwt en dat de VGC hier ook prioriteit aan geeft via een tussenkomst in de schoolkosten. En ik stelde eerder al een schriftelijke vraag over het aandeel schoolmaaltijden in de tussenkomst van de schoolkosten.

Daarnaast vind ik het ook belangrijk dat lokale mandatarissen meedoen. Er zijn een aantal lokale Vooruit-mandatarissen die hieraan meehelpen. In de stad Brussel wordt zelfs soep uitgedeeld. Daar is de solidariteit in de praktijk. Daar is de stad voor iedereen. Dit geeft ook kansen aan elk kind met honger in de klas.

Het schooljaar is al anderhalve maand bezig. Hoe worden deze gezonde maaltijden geëvalueerd? En als ze nog niet geëvalueerd zijn, worden ze in de toekomst snel geëvalueerd, zodat wij ook kunnen zien wat er goed lukt? Zijn er nog scholen die niet hebben ingetekend?

De heer Benjamin Dalle (cd&v): In het verleden was er vanuit Vlaanderen, in partnership met de VGC, een beleid dat vooral vertrok vanuit de scholen en het netwerk daarrond. Er was de vzw Brooddoosnodig. Op maat van de scholen werd een traject uitgewerkt. Dat was toen relatief succesvol. Dit in de zin dat er relatief veel scholen werden bereikt en dat er relatief veel middelen voor werden uitgetrokken.

Ik zag in 2023-2024 bijvoorbeeld een budget van 750.000 euro voor die periode. Dat is veel, maar de ambitie moet inderdaad zijn om te vermijden dat kinderen zonder lunch naar school gaan in om het even welke school, in gelijk welk net. Vandaar dat er niet alleen vanuit de VGC, maar ook vanuit Vlaanderen een extra inspanning wordt gedaan met projectoproepen die nog altijd lopen. Ik denk dat de volgende deadline ergens in maart volgend jaar ligt. Dat gebeurt vanuit de visie dat de lokale besturen dan mee moeten trekken. Gelukkig is de minister zo wijs geweest om te zeggen: lokale besturen in Brussel kennen we ook, namelijk de VGC in Brussel.

Mijn vraag houdt daarmee verband. U heeft aangekondigd dat er extra middelen worden toegekend, namelijk 440.000 euro voor 27 Nederlandstalige kleuterscholen. Zijn dat bijkomende middelen ten aanzien van het verleden? En is dat ook dankzij die projectoproep? We hebben gehoord dat die projectoproep niet zo succesvol was als verwacht door de Vlaamse overheid.

Heeft men ingetekend op die projectoproep, en wat waren daar de resultaten van? Indien het niet zo evident is voor de VGC en de scholen om in te tekenen op die projectoproep, wat zijn dan de hinderpalen? Zijn er bepaalde voorwaarden in die Vlaamsbrede projectoproep die het voor de VGC of voor de scholen van de VGC moeilijk maken?

Nog een laatste punt, als reactie op wat collega Ilyas Mouani zegt. Het klopt dat verschillende lokale besturen in Brussel, dan bedoel ik echt gemeenten en steden, in de eerste plaats de stad Brussel, mooie initiatieven nemen. Wat me eraan stoort, is dat ze dat enkel doen als inrichtende macht en niet vanuit een flankerend onderwijsbeleid. Dat betekent dat ze het enkel doen voor de gemeentelijke of stedelijke scholen en niet voor alle netten, niet voor het GO! en niet voor het vrije net. Dat vind ik jammer, want ik denk dat we vanuit de VGC, en eigenlijk ook vanuit de 19 gemeenten, de ambitie moeten hebben om dat mogelijk te maken voor alle Brusselse kinderen, ongeacht in welk net ze zitten. Ik denk dat dat een kwestie is van flankerend onderwijsbeleid, waar de VGC in Brussel ook mee voor verantwoordelijk is.

Collegelid Dirk De Smedt: Leren op een lege maag is moeilijk. We moeten scholen wel hun rol laten spelen. We moeten realistisch blijven over hoe ze die rol invullen.

We hebben geen accuraat zicht op het aantal kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel dat geconfronteerd wordt met voedselarmoede, omdat er op dat vlak door de scholen geen registratie gebeurt.

Tijdens het schooljaar 2020-2021 heeft de Administratie wel een beperkte bevraging over armoede gedaan bij alle Nederlandstalige scholen. 58% van de basisscholen nam hieraan deel en 45% van de secundaire.

Op de vraag of er een vermoeden was dat leerlingen zonder ontbijt naar school kwamen, antwoordden 22% van de basisscholen 'vaak' en 54% 'soms'. Voor het secundair onderwijs antwoordde 40% 'vaak' en 40% 'soms'. Voor het middagmaal gaf 4% van de basisscholen aan dat er kinderen zijn die 'vaak' geen middagmaal meebrengen en 66% 'soms'. In het secundair onderwijs spreekt 50% van de scholen over 'vaak', maar bij leerlingen van het secundair onderwijs heeft dit zeker niet altijd met voedselarmoede te maken.

De analyse van de tussenkomsten in de schoolkosten voor het schooljaar 2025-2026 is nog lopende. Tijdens het schooljaar 2024-2025 werd er in het kader van de schoolkosten voor het geheel van het basisonderwijs 152.874,56 euro uitgegeven aan maaltijden/tussendoortjes (goed voor 29,3% van de beschikbare middelen). In het secundair onderwijs werd er 21.289,48 euro besteed aan voeding (7,2% van het beschikbare bedrag voor het S.O.).

Om ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen toch bij de meest kwetsbare leerlingen zouden terechtkomen, hebben we ervoor gekozen om in een eerste ronde de kleuterscholen met meer dan 80% SES-leerlingen te laten intekenen. Uiteindelijk vroegen 27 kleuterscholen effectief een subsidie aan.

Mochten we dit project (170 euro per schooljaar) verbreden naar alle leerlingen van het Nederlandstalig basisonderwijs, dan zou dit project in totaal neerkomen op meer dan 6 miljoen euro, waarvan 1.211.148 euro cofinanciering vanuit de VGC. Met 0,94 euro per schooldag kan men trouwens ook nog geen warme maaltijd voorzien.

In 2027 krijgt de VGC de kans om op te schalen. Op die manier kan naar volgend schooljaar toe bekeken worden of het project kan uitgebreid worden naar meer scholen en kan tegelijk de samenwerking met gemeentebesturen worden onderzocht.

Binnen de Administratie is er voor het project 'Gezonde voeding op school' samenwerking tussen Onderwijs en Gezond in Brussel en het is een onderdeel van de directie Welzijn,

Gezondheid en Gezin. ‘Gezond in Brussel’ verwijst scholen ook door naar andere mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

Ook de Brede School en meerdere welzijnsorganisaties (waaronder CAW Brussel en de armoedeverenigingen) kunnen vanuit hun expertise bijdragen aan een meer geïntegreerde aanpak. Met betrekking tot specifieke gegevens over die aanpak door de welzijnsorganisaties en de rol van de Huizen van het Kind en de consultatiebureaus, verwijzen wij graag door naar het collegelid bevoegd voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

Ik wil toch nog een paar elementen van antwoord geven. Ik weet dat het een problematiek is die bestaat, die een stukje eigen is aan de sociaaleconomische context waarin een groot deel van de Brusselse bevolking zich bevindt. Het is iets dat zeker beleidsmatig op de radar moet staan. Maar ik ga wel eerlijk toegeven dat het mij bijzonder stoort als ik het idee krijg dat men die problematiek een stukje recupereert vanuit communicatieve doeleinden. Het is denk ik belangrijk om vooral ervoor te zorgen, en dat is wat ik echt wil benadrukken, dat scholen over voldoende middelen beschikken om effectief te interveniëren.

Ik ga het een beetje plat zeggen, maar de praktijk is gelukkig wel zo dat men voor een boterham zorgt als men vaststelt dat een kind hongerlijdt. Ik wil heel erg waakzaam zijn. Dat is de reden waarom ik een voorbeeld geef van de kostprijs van een veel breder beleid. We moeten zorgen dat middelen efficiënt worden aangewend. Ik vind het heel fijn als men een soepbedeling, een glas melk en een stukje fruit voorziet. Maar is dat nu effectief een efficiënte manier om die problematiek aan te pakken? Dat is een vraag die we ons toch eens moeten stellen. Want het regent initiatieven die uiteindelijk allemaal administratieve belasting bij die scholen leggen, vroeg of laat. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest neemt initiatieven, de Vlaamse Gemeenschap neemt initiatieven, de VGC neemt initiatieven, morgen ook nog alle gemeenten. Dat is allemaal heel leuk. De essentie van mijn vraag is: is het niet veel verstandiger om ervoor te zorgen dat die scholen over middelen beschikken zodanig dat zij effectief op een verstandige manier de keuze kunnen maken? Steek ik dit in hulp voor leerling A, B of C voor wat betreft voeding? Een andere leerling heeft ondersteuning nodig wat betreft schoolmateriaal. En dat is het beleid dat we vanuit de VGC hebben gevoerd en duidelijk met succes voeren, want we zien dat die middelen zeer efficiënt zijn en dus met veel maatschappelijke meerwaarde rendement opleveren.

Ik denk dat het een heel interessant debat is. Ik verheug mij op het feit dat er veel engagement is om die problematiek aan te pakken, maar laat ons alstublieft proberen om die problematiek gericht aan te pakken. Om er ook voor te zorgen dat op langere termijn het maatschappelijk draagvlak blijft, zodat we de middelen efficiënt aanwenden.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Ik ben echt een voorstander van wat het collegelid zegt over het efficiënt gebruik van de middelen. Die miljoenen om het hele netwerk te kunnen voeden, laat ik het zo zeggen, zijn ook extreem veel. Maar we moeten er echt wel voor zorgen dat we voor die kinderen met echt die lege boterhamdozen een oplossing vinden.

Maar die miljoenen euro enkel al voor voedsel vind ik er ook over. Dat is ook mijn eerlijke mening erover. De scholen de keuze laten om zelf te bepalen wat ze doen is goed, maar dan moet toch ook een audit gebeuren om te kijken of die school wel een juiste keuze maakt. Gaat dat geld naar de juiste kinderen? Worden die kansarme gezinnen echt wel iets meer geholpen

om succesvoller te worden en toch meer kansen te krijgen in de maatschappij, omdat ze echt wel minder kansen hebben?

De heer Ilyas Mouani (Vooruit.brussels): Er was de vraag of het niet efficiënter is dat het geld direct naar de scholen gaat. Mijn mening is neen. Ik vertrouw de scholen zeker, maar als wij dat nu vrij aan de scholen laten, wie of wat zegt dan dat die scholen dat maximaal zullen gebruiken voor die schoolmaaltijden? Wordt dat opgevolgd of niet?

Vandaag de dag weet ik dat er bijvoorbeeld iets bestaat rond schoolmateriaal. Het betreft facturen voor schoolmateriaal die leerlingen niet kunnen betalen. Ik hoor van leerlingen dat ze daar niks van weten. Mijn vraag is dus of alle leerlingen op de hoogte zijn van alles wat er mogelijk is op vlak van middelen? Ik zeg niet dat die subsidies voor iets anders worden gebruikt, maar worden die maximaal gebruikt? En wat wordt daarmee gedaan?

Ik heb onlangs samengezeten met de CVO's. We hebben er een paar in Brussel en daar zijn ook zware problematieken, maar die worden niet altijd meegenomen in het verhaal van dat schoolmateriaal, de factuur of de schoolmaaltijd.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Om te beginnen ben ik het eens met uw visie dat het eigenlijk op maat moet worden gedaan. Het is dus geen goed idee om te zeggen, zoals ik heel vaak in het verleden heb gehoord: we willen een gratis maaltijd voor elk kind, voor elke jongere.

Dat was een beetje het discours van Vooruit in het verleden, of nog altijd, ook van de heer Jacques De Gucht heeft die zo in het Vlaams Parlement gezegd. Maar ik ben blij dat u het op dat vlak anders doet, en dat de broer het ook anders ziet.

U heeft niet geantwoord op de vraag welke middelen er nu uit Vlaanderen zijn gekomen. Er was die projectoproep. Er waren echt wel extra middelen, eer wie de eer toekomt, op vraag van Vlaams minister Caroline Genez. Wat is daarmee gebeurd?

Hebben wij vanuit de VGC projecten kunnen indienen? Zijn daar extra middelen gekomen? En gaan we in de toekomst dat ook kunnen doen? Zo niet, zijn daar bepaalde beperkingen?

De 6 miljoen euro vind ik eigenlijk niet zoveel. Als je dat afzet ten aanzien van het aantal kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, dan is dat eigenlijk niet veel. Dat is in elk geval niet de prijs voor een gratis maaltijd voor elke jongere. Dat is veel minder. Ik denk dat het bijna een miljard euro zou kosten als je het Vlaamsbreed wilt uitrollen. Maar daar zijn we het over eens dat dat niet de goede aanpak is.

Collegelid Dirk De Smedt: Voor alle duidelijkheid: het is maar goed dat niet alle leerlingen weten welke initiatieven worden genomen. Want als je dat dag in dag uit aangeeft en communiceert, dan krijg je het fenomeen van *free-rider* gedrag. Dat is een evidentie. Ik vind dat niet uit. Het is gewoon theoretisch economisch bewezen. Van zodra je de mogelijkheid geeft om iets gratis te bekomen, zal geen enkele leerling nog zelf schoolmateriaal aankopen en een boterham meebrengen, want dan gaat men ervan uit dat de school dat gratis geeft en dan is de factuur uiteindelijk onbetaalbaar. Het is dus zo dat scholen effectief de regie krijgen en interveniëren in functie van de noden die ze zien, zonder dat dat leidt tot verspilling en het systeem dat betrekking heeft tot schoolkosten en voedingskosten ondergraaft. Ik denk dat dat ook belangrijk is.

Ik heb daarnet de percentages aangegeven. We volgen dat dus wel degelijk nauwgezet op. Er is een verantwoordingsplicht van elke school die middelen toegewezen krijgt omdat we net willen kunnen evalueren welke school welke problematiek inderdaad aanpakt. En op welke manier en welke leerlingen daar effectief finaal van genieten, uiteraard met respect voor de GDPR.

Wat betreft de samenstelling van de fameuze 440.000 euro waar u naar vroeg. Er komt 351.560 euro uit Vlaanderen en de VGC heeft daar 90.000 euro aan cofinanciering bijgelegd. Net werd gezegd dat dat bedrag niet zo heel hoog is. Het gaat over 0,94 euro per dag, waarmee men geen volwaardige maaltijd kan aanbieden. Dit bedrag verrekend naar het totale Brusselse aanbod zou op 6 miljoen euro uitkomen. Het is dus uiteraard niet voldoende als je effectief een gratis maaltijdensysteem zou willen uitrollen. Maar nogmaals, ik pleit daar echt niet voor. Ik denk dat de manier waarop we vandaag het beleid voeren wel degelijk adequaat is. We moeten daar aandacht voor blijven hebben en waar mogelijk versterken. Er wordt aangekaart of er wel effectief voor gezorgd wordt dat een leerling die honger heeft, wordt geholpen. Daar durf ik vandaag mijn hand voor in het vuur te steken.

Het siert trouwens ook die Brusselse scholen dat ze naast de initiatieven die de overheid neemt zelf ook financiering aantrekken om ervoor te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar kunnen gesteld worden voor deze problematiek.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Fouad Ahidar aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende redelijke aanpassingen voor leerlingen met specifieke leerstoornissen

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): Specifieke leerstoornissen zijn een heel belangrijk punt. Andere zaken zijn ook belangrijk, maar mijn vrouw werkt dagelijks met jongeren met leerstoornissen. Het is een situatie die eigenlijk problematisch is in Brussel.

Voor de meeste leerlingen betekent de start van een nieuw schooljaar vooral opnieuw wennen aan een nieuwe klas, nieuwe leerkrachten en een nieuw ritme.

Voor een leerling met dyslexie, dysorthografie, dyscalculie, dyspraxie of een andere specifieke leerstoornis kan die start echter veel meer betekenen.

Afspraken van het vorige schooljaar moeten worden doorgegeven. De juiste hulpmiddelen moeten beschikbaar zijn. En de leerling en zijn of haar ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de nodige ondersteuning vanaf de start van het schooljaar opnieuw wordt toegepast.

Denk bijvoorbeeld aan een leerling met dyslexie die meer tijd nodig heeft om een toets te maken, of gebruikmaakt van voorleessoftware omdat het lezen van teksten voor hem of haar veel meer inspanning vraagt. Voor een leerling met dyscalculie kunnen dan weer andere hulpmiddelen of aangepaste afspraken noodzakelijk zijn.

Voor die leerlingen zijn redelijke aanpassingen geen extraatje. Ze kunnen het verschil maken tussen volwaardig kunnen deelnemen aan het onderwijs en voortdurend tegen dezelfde drempels aanlopen.

Maar laten we duidelijk zijn. Een redelijke aanpassing voor een leerling met een specifieke leerstoornis is geen gunst. Het is een recht.

Toch kan er tussen dat recht en de dagelijkse realiteit in de klas een aanzienlijke kloof bestaan. Ook internationaal is België daarop aangesproken. Het VN-Comité voor de Rechten van het Kind wees op lacunes in de ondersteuning van kinderen met een beperking en op de nood aan inclusief onderwijs. Ook het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap heeft België aanbevolen om redelijke aanpassingen in het onderwijs te waarborgen.

De vraag is dus niet alleen of het recht bestaat. De vraag is of een leerling dat recht ook elke dag in de klas daadwerkelijk kan uitoefenen.

Een goed geïnformeerde of mondige ouder kan de regelgeving opzoeken, gesprekken aanvragen en erop toezien dat de nodige ondersteuning wordt voorzien. Dat is niet onbelangrijk. Een recente Vlaamse doctoraatsstudie van KU Leuven toont immers aan dat beslissingen over redelijke aanpassingen vaak complex en soms ad hoc tot stand komen en dat ouders daarin een belangrijke rol spelen.

Maar niet elk gezin beschikt over dezelfde kennis, tijd of mogelijkheden om die rol op te nemen. Dat roept een belangrijke vraag op: krijgt elke leerling, ongeacht de achtergrond van zijn of haar gezin, in de praktijk even gemakkelijk toegang tot redelijke aanpassingen?

Voor mij is dat een fundamenteel punt. Een recht dat bedoeld is om ongelijkheid weg te nemen, mag in de praktijk niet afhankelijk worden van de mondigheid, kennis of draagkracht van een gezin.

Heeft de VGC zicht op hoeveel leerlingen met specifieke leerstoornissen in het Nederlandstalige Brusselse onderwijs redelijke aanpassingen krijgen? En weten we welke aanpassingen het meest worden toegepast?

Zijn er aanwijzingen dat de toegang tot of toepassing van redelijke aanpassingen verschilt tussen scholen? En is er zicht op de vraag of ook de sociaaleconomische achtergrond van leerlingen een rol speelt in de toegang tot deze ondersteuning?

Hoe wordt de continuïteit gegarandeerd wanneer een leerling van schooljaar, klas of leerkracht verandert? Hoe zorgen we ervoor dat bestaande afspraken niet verloren gaan en dat een leerling niet telkens opnieuw zijn of haar noden moet uitleggen of verdedigen?

Hoe ondersteunt de VGC de scholen en leerkrachten? Beschikken zij over voldoende expertise rond dyslexie, dysorthografie, dyscalculie, dyspraxie en andere specifieke leerstoornissen?

Hoe zorgen we ervoor dat ouders én leerlingen hun rechten kennen en dat vooral gezinnen die minder toegang hebben tot informatie, tijd of ondersteuning niet uit de boot vallen?

Achter elk dossier over redelijke aanpassingen zit een leerling. Een leerling die gewoon wil kunnen volgen. Een leerling die de kans wil krijgen om te tonen wat hij of zij kan.

We moeten kijken naar de leerling die elke ochtend de klas binnenstapt en ons afvragen: krijgt die leerling vandaag daadwerkelijk de ondersteuning waar hij of zij recht op heeft?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik ga heel beperkt tussenkomen in dit debat, maar ik heb wel een belangrijke vraag, vooral over diagnoses. We weten ook dat er voor een stuk qua leerstoornissen wel een probleem zit, zeker ook in Brussel. Dat heeft te maken met die hele kwestie van ouders die soms wat weigerachtig staan tegenover een label, maar ook met de toegankelijkheid van de juiste diagnostische instrumenten. Het stellen van een correcte diagnose is ook wat voor een stuk toegang geeft tot bijkomende hulpmiddelen voor scholen om het nodige te doen voor de kinderen die ze hebben.

Ik vraag mij dus af wat u samen met collegelid Elke Van den Brandt, zij is natuurlijk bevoegd voor welzijn en dat ligt hier op zo'n snijvlak, onderneemt om misschien het stigma dat daar bestaat voor een stuk te bestrijden, maar er ook voor te zorgen dat kinderen snel de juiste diagnose kunnen krijgen. Welzijn op school is ook belangrijk. Het is belangrijk dat de juiste diagnose gesteld wordt en de passende ondersteuning en hulpmiddelen kunnen volgen. Scholen klagen er net over dat een probleem niet concreet is vastgesteld.

Collegelid Dirk De Smedt: Een redelijke aanpassing is een recht en geen gunst. Ik wil er heel duidelijk in zijn. Het regelgevend kader is Vlaams, maar de kloof tussen recht en praktijk situeert zich natuurlijk in onze Brusselse klaslokalen. Bijgevolg is het ook wel een zaak die ons aan het hart moet gaan.

De VGC heeft geen eigen gegevens en ook elders bestaat geen volledig beeld. Geen enkele database registreert redelijke aanpassingen. In Vlaanderen bestaat dit ook niet. De meeste maatregelen bij dyslexie, dysorthografie, dyscalculie of dyspraxie worden genomen op het niveau van de verhoogde zorg. Alleen de school zelf heeft daar zicht op. Het CLB komt pas in beeld op vraag, na escalatie.

Aanwijzingen over verschillen tussen scholen vinden we bij de onderwijsinspectie, die bij elke doorlichting het beleid rond leerlingenbegeleiding beoordeelt. Volgens de Onderwijsspiegel 2026 kreeg ongeveer driekwart van de scholen in het gewoon onderwijs, Vlaanderenbreed, geen volledig positieve beoordeling. Ofwel waren er werkpunten ofwel was er een negatieve uitspraak. De zorg wordt vaak ad hoc toegepast en schoolbrede afspraken ontbreken of worden niet toegepast.

Over de sociaaleconomische achtergrond bestaan voor de lagere zorgniveaus geen gegevens. Het Rekenhof stelde in 2024 wel vast dat voor kansarme leerlingen bijna dubbel zoveel verslagen worden opgesteld als hun aandeel in de populatie zou doen verwachten. Of zij ook evenveel aanpassingen in de klas krijgen, weten we niet. Hier zijn geen gegevens over.

Wat continuïteit betreft, is elke school verplicht zorgmaatregelen en redelijke aanpassingen te registreren in het leerlingendossier, bijvoorbeeld in Smartschool. De school blijft eindverantwoordelijk voor het naleven van die afspraken. Bij een schoolverandering moet ze de nieuwe school informeren over een bestaand verslag en draagt het CLB het dossier over, tenzij de ouders of de leerling zich daartegen verzetten. De inspectie kijkt bij elke doorlichting of dat zorgcontinuüm in de praktijk werkt.

Wat ondersteuning en expertise betreft, kunnen scholen terecht bij hun CLB, leersteuncentrum en pedagogische begeleidingsdienst. Als VGC zijn we zelf de inrichtende macht van het CLB N-Brussel en het Leersteuncentrum Kasterlinden. Het LSC heeft als doel om inclusief onderwijs mee mogelijk te maken. Het ondersteunt scholen voor gewoon onderwijs bij

leerlingen met een verslag. Die ondersteuning is leerling-, leerkracht- en schoolteamgericht en wordt geboden door multidisciplinaire regioteams.

Ook de begeleiding vanuit MFC Kasterlinden rond gedrags- en emotionele problemen wordt beschikbaar voor andere Nederlandstalige scholen in Brussel. Het Onderwijscentrum Brussel heeft hierrond geen eigen begeleidingsaanbod, maar kan scholen en leerkrachten wel doorverwijzen naar de juiste partner.

Wat het kennen van rechten betreft, is het CLB het eerste contactpunt voor ouders. Wie het niet eens is met de maatregelen van de school, gaat eerst naar de directie en dan naar het CLB, waar ook een formele klacht kan worden ingediend. Daarnaast is er onafhankelijke bemiddeling en kunnen ouders terecht bij het Vlaams Mensenrechteninstituut of het Kinderrechtencommissariaat.

Dat die weg niet voor elk gezin even vanzelfsprekend is, is een terechte bekommernis. De belangrijkste hefboomen liggen bij de Vlaamse Gemeenschap en de scholen zelf, maar als inrichtende macht van onze eigen scholen, van het Leersteuncentrum en het CLB N-Brussel, nemen we onze verantwoordelijkheid op.

Ik wil nogmaals benadrukken dat er twee grote actoren zijn, namelijk de Vlaamse Gemeenschap en de school, ondersteund door haar partners.

Het is essentieel dat die school over de middelen beschikt om effectief die aanpassingen actief en proactief te gaan inzetten.

Het CLB ondersteunt de school indien de school de vraag stelt. Maar wat essentieel is, is dat de school zelf de capaciteit heeft om zowel anticipatief als in het verkenningstraject maatregelen te nemen. De school zit dan zelf natuurlijk veel minder met die problematiek van het wachten op een registratie en erkenning.

Zelf ben ik dyslectisch. Er is al een collega geweest die zijn leertraject heeft beschreven. Ik zal bij deze ook, omdat ik het belangrijk vind dat het stigma rond leerdysfuncties dat toch nog leeft in onze maatschappij weg moet worden gewerkt, mijn verhaal vertellen. Het is niet omdat je dyslectisch bent dat je geen universitair diploma kunt behalen en een carrière kunt uitbouwen. Het heeft heel lang geduurd alvorens ik überhaupt kon lezen. Ik heb nooit nood gehad aan een attest dat zei: die man is dyslectisch, want iedereen zag van kilometers ver dat ik dyslectisch was. En ik ben wel altijd geholpen geweest. Ik heb altijd redelijke aanpassingen gehad.

Maar net daarom is het belangrijk dat die school zelf over de middelen en de expertise beschikt om te interveniëren, want anders zullen we altijd mensen hebben die uit de boot vallen. We moeten er ook voor waken dat de formele vaststelling, waarvoor opnieuw wachttijden zijn, geen excuus is om niet al met redelijke aanpassingen te werken.

Gezien mijn eigen geschiedenis, is dat iets waar ik veel aandacht voor heb. Het verheugt mij trouwens dat dat in heel veel scholen ook effectief proactief gebeurt. Niet altijd en zeker niet voldoende, maar we zullen zeker kijken of we daar in onze communicatie opnieuw wat meer aandacht aan kunnen besteden. Dat neem ik zeker mee na dit debat.

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): Ik denk dat je goed geëindigd bent met te zeggen dat het om communicatie gaat. Ik denk eigenlijk dat elke ouder een document zou

moeten krijgen in de agenda of via Smartschool. Als ouder bent u ook verplicht om die maatregel te vragen en ervoor te zorgen dat uw kind de hulp krijgt die het nodig heeft.

Er zijn altijd nieuwe namen die ik ontdek. Ik kan ze zelf niet allemaal kennen. Het is goed dat u uw probleem uitlegt. Misschien moet u dit meer uitdragen. U had geluk dat er mensen, vrijwilligers, waren die zeiden dat ze u gingen helpen en steunen.

Maar er zijn nu zoveel kinderen met problemen. Een leerkracht kan hen niet allemaal helpen. Ik denk dat we eigenlijk bekend moeten maken dat ze hulp kunnen krijgen. Ze moeten weten dat het bestaat.

Misschien is het interessant om iemand te laten bestuderen wat er nadien gebeurd is. Er werd bv. een rapport gemaakt van vijfhonderd jongeren, maar wat nadien? Wat is er gebeurd met hen? Werd hen hulp aangeboden of gegeven? Werd er iets gedaan om de situatie te verbeteren?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik heb niet goed gehoord of u instrumenten in handen heeft om te helpen bij het stellen van de juiste diagnose.

Ik wil dat toch even benadrukken, als we dan toch persoonlijke verhalen aan het delen zijn. Ik denk dat er soms ook gewoon een probleem is, en de dingen zijn natuurlijk geëvolueerd sinds we zelf op de schoolbanken zaten, ik zat daar iets minder lang geleden dan u. Ik denk dat er soms zowel een probleem is van onderdiagnose als van overdiagnose waardoor bepaalde problemen onvoldoende gedetecteerd worden omdat ouders dat niet willen.

Zo heeft men bijvoorbeeld in mijn geval, toen ik in het tweede middelbaar zat en men niet goed wist wat met mij aan te vangen op bepaalde vlakken, heeft men op mij dan maar het label ADHD geplakt. Het was eigenlijk ADD. Het gevolg is dat ik jarenlang Rilatine heb geslikt tot ik mij tijdens mijn universiteitsjaren eens degelijk heb laten onderzoeken. Dan ben ik naar de juiste kanalen gegaan en heb ik de juiste diagnose gekregen, waarbij vastgesteld werd dat ik helemaal geen ADD heb. Ik heb dus jarenlang voor niets stimulanten geslikt.

Ik vermoed dat ik eerder een depressie had om een aantal andere redenen, maar ook dat er een disbalans was tussen mijn performale en mijn verbale IQ. Een heel grote disbalans op dat vlak. Dit is ook een typisch kenmerk dat vaak tot schooluitval leidt.

Problemen correct diagnosticeren is dus ook belangrijk om de begeleiding daarop af te stellen. Ik ben er geraakt, maar ik kijk daar nog altijd een beetje zuur op terug.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende artificiële intelligentie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Bij de start van het nieuwe schooljaar benadrukt u dat onderwijs de kern vormt van het succes van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Die ambitie kunnen we alleen maar ondersteunen.

Maar wie spreekt over de toekomst van ons onderwijs, kan vandaag onmogelijk rond één fundamentele ontwikkeling heen: artificiële intelligentie.

AI is geen technologie van morgen. Ze zit vandaag al in de klas. Leerlingen gebruiken generatieve AI om teksten te schrijven, informatie samen te vatten, te vertalen, oefeningen op te lossen en taken voor te bereiden. Mijn zoon gebruikt dagelijks AI. Ik leg hem wel hoe hij AI moet gebruiken.

Leerkrachten gebruiken dezelfde technologie voor lesvoorbereidingen, differentiatie, oefeningen en administratieve ondersteuning. De snelheid waarmee deze technologie evolueert, staat echter in schril contrast met de snelheid waarmee het beleid antwoorden formuleert. En precies daar maak ik mij zorgen over.

De VGC stelde eerder zelf dat technologische ontwikkelingen zoals artificiële intelligentie verkend en optimaal ingezet moeten worden om schoolteams, kinderen en jongeren in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te ondersteunen. De ambitie is er dus. Maar waar is vandaag de uitvoering? Waar is het Brusselse actieplan? Welke middelen worden ervoor vrijgemaakt?

Welke opleidingen krijgen onze leerkrachten? Welke concrete richtlijnen krijgen scholen? En vooral: tegen wanneer mogen we resultaten verwachten?

We kunnen niet verwachten dat elke schooldirecteur en elke leerkracht individueel moet uitzoeken wat verantwoord AI-gebruik is. Dat creëert niet alleen onzekerheid, maar dreigt ook nieuwe ongelijkheden tussen scholen te veroorzaken. Sommige scholen zullen beschikken over mensen, middelen en expertise om hiermee aan de slag te gaan, terwijl andere achterblijven. Dat kunnen we ons in Brussel niet veroorloven. Zeker niet met de snelle evolutie van AI vandaag.

Onze grootstedelijke en meertalige onderwijscontext maakt de uitdaging bovendien bijzonder. AI kan bijvoorbeeld kansen bieden voor differentiatie, taalondersteuning en het inoefenen van het Nederlands. Het kan leerkrachten ondersteunen bij het ontwikkelen van aangepast lesmateriaal en mogelijk bepaalde administratieve taken verminderen, zodat leerkrachten meer tijd aan hun leerlingen kunnen besteden.

Maar tegenover die kansen staan reële risico's. Leerlingen moeten begrijpen dat AI fouten kan maken. Ze moeten bronnen leren controleren, kritisch leren denken en onderscheid kunnen maken tussen betrouwbare en gemanipuleerde informatie. Er zijn daarnaast belangrijke vragen over privacy, persoonsgegevens, auteursrechten, fraude en evaluatie. En er is een sociale dimensie. Een leerling die thuis een eigen laptop, digitale ondersteuning en toegang tot betalende AI-tools heeft, bevindt zich mogelijk in een heel andere positie dan een leerling die daar niet over beschikt. AI mag geen nieuwe digitale kloof creëren in het Brusselse onderwijs.

De VGC beschikt met het Onderwijscentrum Brussel over een instrument dat scholen en leerkrachten ondersteunt. Brussel beschikt daarnaast over universiteiten, hogescholen, technologische bedrijven en een bijzonder diverse onderwijsomgeving. Waarom zouden we van Brussel dan geen proeftuin voor verantwoord AI-gebruik in het onderwijs maken? Niet door technologie blindelings in de klas te brengen, maar door gecontroleerde projecten op te zetten, wetenschappelijk te evalueren wat werkt en succesvolle toepassingen vervolgens beschikbaar te maken voor alle Nederlandstalige Brusselse scholen.

Aan de VUB bestaat reeds een AI-opleiding waarvoor 24 studenten zijn ingeschreven.

Heeft u vandaag volledig zicht op het gebruik van generatieve AI in de Nederlandstalige Brusselse scholen? Heeft de VGC scholen, directies en leerkrachten hierover reeds bevraagd? Zo niet, bent u bereid dit op korte termijn te doen?

Bent u bereid om tijdens het schooljaar 2026-2027 een specifiek VGC-actieplan Artificiële Intelligentie en Onderwijs uit te werken? Zo ja, tegen welke concrete datum mogen we dit verwachten?

Welke middelen zijn in de begroting 2026 voorzien voor initiatieven rond AI in het onderwijs? Welk budget bent u bereid hiervoor in de begroting 2027 vrij te maken?

Hoe garandeert u dat AI de digitale en sociale ongelijkheid tussen Brusselse leerlingen niet verder vergroot? Bent u bereid concrete en meetbare doelstellingen vast te leggen voor het einde van deze legislatuur, bijvoorbeeld voor het aantal bereikte scholen, opgeleide leerkrachten en gerealiseerde proefprojecten, en hierover jaarlijks aan de Raad te rapporteren?

U weet dat AI op dit moment extreem populair is. Hoe gaat u hiermee omgaan in het onderwijs tijdens deze legislatuur?

Collegelid Dirk De Smedt: Ik denk dat we inderdaad dringend werk moeten maken van verantwoord AI-gebruik. Ik stel voor te starten met een opleiding. Ik ben zelf een heel intensieve AI-gebruiker, maar ik gebruik het vooral om te programmeren en te codificeren. Ik gebruik het niet zozeer om teksten op te stellen.

Momenteel kunnen wij ons niet beroepen op onderzoek dat het gebruik van AI op Nederlandstalige scholen in Brussel in kaart brengt. Omdat leerkrachten en scholen nu al een veelheid aan opdrachten en nieuwe beleidsinitiatieven moeten verwerken en implementeren, kiezen we ervoor om de huidige stand van zaken in kaart te brengen via een kwalitatieve bevraging bij de onderwijsondersteuners van het Onderwijscentrum Brussel. Deze analyse loopt.

Het OCB wil werk maken van een eigen begeleidingsvisie op AI in onderwijs, wil investeren in de verdere professionalisering van zijn medewerkers en expertise opbouwen rond effectieve toepassingen van digitaal leren en begeleiden. AI wordt daarbij niet als een afzonderlijk thema benaderd, maar geïntegreerd binnen bestaande ondersteuningstrajecten rond onder meer taalontwikkeling, wiskundige vaardigheden enz.

Daarnaast wil het OCB goede praktijken verzamelen en delen, samenwerken met relevante expertisepartners en verkennen hoe digitale en AI-ondersteunde aanpakken scholen kunnen helpen.

AI biedt reële kansen voor o.a. lesontwikkeling, het creëren van effectieve oefenkansen, differentiatie, gerichte feedback, werken met data, administratieve ondersteuning, ...

Brusselse leerkrachten en schoolteams kunnen vandaag gebruikmaken van het brede professionaliseringsaanbod rond AI en onderwijs dat wordt aangeboden via de onderwijsverstrekkers, Mediawijs, Digisprong en het Departement Onderwijs en Vorming,

onder meer via het leertraject AI voor het onderwijs in samenwerking met Vaia (Vlaamse AI Academie).

Het OCB volgt de ontwikkelingen rond AI in onderwijs nauwgezet op, vertaalt deze naar de concrete noden en de context van de Brusselse scholen en onderzoekt hoe scholen en leerkrachten verder ondersteund kunnen worden. Een eventuele verdere uitbouw van een aanbod zal gebeuren in afstemming met de bestaande Vlaamse initiatieven, in functie van complementariteit en maximale impact.

Het Onderwijscentrum Brussel zal het gebruik van AI integreren in zijn reguliere ondersteuning.

Daarnaast is een samenwerking met de VUB-ULB in voorbereiding om een AI-proefproject op te starten in 8 Brusselse scholen, 4 Nederlandstalige en 4 Franstalige. Dit gewestelijk proefproject onderzoekt hoe AI kan worden ingezet als veilige en gepersonaliseerde tutor voor wiskunde en talen in het Brussels onderwijs. Bedoeling is dat elke leerling een vak op zijn of haar eigen tempo kan oefenen en dat leerkrachten tijd krijgen voor wat echt telt, namelijk lesgeven en een vak overbrengen.

Gedurende twee schooljaren willen de VUB en de ULB de impact van dit project op leerwinst en onderwijskansen testen, met als doel een wetenschappelijk onderbouwd en schaalbaar antwoord te bieden.

Vanuit de eigen missie en visie – maximale ontwikkelingskansen en een succesvolle schoolloopbaan voor alle Brusselse leerlingen – zal het OCB dit belangrijk aandachtspunt meenemen in de reguliere ondersteuning om de werklast voor scholen te beperken en de kans op duurzame implementatie te vergroten.

Daarnaast zitten we uiteraard ook heel erg met de leerkloof. We willen die kloof bij onze schoolteams met betrekking tot AI zo snel mogelijk dichten. In het kader van mijn contacten met de verschillende scholen heb ik systematisch het gebruik van AI bevraagd.

Waar ik in gesprek ging met leerlingen, bevestigden zij mij volmondig dat alle leerlingen dagelijks AI gebruiken in relatie tot school. Op het niveau van de leerkrachten was dat zeker nog niet het geval. Ik denk dus dat daar een kloof zit en mijn aandacht gaat er dan ook naar uit.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Zoals u zelf aankaart, is er geen afzonderlijke tak voor AI. Ik denk ook dat er nog geen specifiek budget per school naar AI gaat, zodat we weten wat het resultaat bijvoorbeeld na een jaar zal zijn. Dat is volgens mij nog niet gebeurd. Toch is het belangrijk, want AI zal in de toekomst heel veel gebruikt worden en uiteindelijk bijna alles overnemen. Dat is mijn mening. Je moet de tool wel goed kunnen gebruiken.

Als we leerlingen al op heel jonge leeftijd kunnen leren hoe ze hun eigen agent bouwen en trainen, dan kunnen ze daar veel mee bereiken. Ik weet uit ervaring dat je zo heel goed kunt worden in een bepaalde materie en er zelf veel van kunt leren. Daarom vind ik dat we dit onderwerp vaker moeten bespreken en dat er een specifiek budget naar bepaalde scholen moet gaan.

Uiteraard moeten we na deze hype afwachten wat de wetenschappelijke resultaten zullen zijn. Daar is iedereen benieuwd naar. Toch denk ik dat we ons meer op AI moeten concentreren, zeker in België, als je het vergelijkt met andere landen.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende honderden gezinnen op wachtlijsten voor een bereikbare plaats in het Nederlandstalig secundair onderwijs

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Dit is eigenlijk een vraag die ik heb opgesteld omdat ik heel veel gezinnen heb geholpen bij het inschrijven van hun kind in Nederlandstalige scholen. Dit verliep soms wel heel rampzalig. Vandaar deze vraag.

Op 3 april 2026 heb ik u in deze Raad al bevraagd over het tekort aan plaatsen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ik vroeg toen welke concrete maatregelen de VGC nam om de capaciteit te verhogen en welke strategie op middellange en lange termijn moest ervoor zorgen dat Brusselse kinderen effectief toegang krijgen tot een Nederlandstalige school.

Vandaag, vijf maanden later en bij de start van een nieuw schooljaar, wil ik niet opnieuw dezelfde intenties horen. De inschrijvingsronde 2026 geeft ons nieuwe cijfers en vooral een heel concrete vraag: wat is er uiteindelijk gebeurd met de kinderen die in mei geen school toegewezen kregen?

Voor het eerste jaar A meldden zich 3.642 leerlingen aan voor 3.027 beschikbare plaatsen. Op 18 mei hadden 2.890 leerlingen een school toegewezen gekregen. 752 kinderen hadden op dat moment nog geen plaats.

Voor het eerste jaar B waren er 770 aanmeldingen voor slechts 426 plaatsen. 418 leerlingen kregen onmiddellijk een plaats toegewezen. 352 kinderen bleven zonder toewijzing.

Ook in het buitengewoon secundair onderwijs was de situatie bijzonder zorgwekkend: van de 166 aangemelde leerlingen kregen er in die fase slechts 78 een plaats toegewezen.

Achter elk van die cijfers zit een kind. En achter elk kind zit een gezin dat maandenlang niet wist waar zijn zoon of dochter op 1 september naar school zou gaan.

Het Lokaal Overlegplatform stelde dat tegen september ongeveer 95% van de aangemelde kinderen uiteindelijk een plaats vindt in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel of in Vlaanderen. Maar dat percentage mag ons niet geruststellen zonder dat we weten wat erachter zit.

Want een plaats vinden is niet hetzelfde als een haalbare plaats vinden. Waar ligt die school? Hoe lang moet een twaalfjarige elke ochtend en avond onderweg zijn? Gaat het om een school die het gezin zelf had gekozen, of om de enige plaats die nog overbleef? Hoeveel gezinnen zijn uiteindelijk naar Vlaanderen uitgeweken of hebben het Nederlandstalig onderwijs verlaten omdat er in Brussel geen werkbare oplossing was?

De voorbije weken zijn bovendien verschillende ouders persoonlijk naar mij toegekomen omdat zij niet meer wisten tot wie zij zich moesten richten. Het ging om ouders die hun kind tijdig hadden aangemeld, geen plaats hadden gekregen en vervolgens weken of maanden in onzekerheid bleven.

Sommigen waren zichtbaar radeloos. Niet omdat zij de procedure niet wilden volgen, maar omdat zij het gevoel hadden dat zij na een weigering grotendeels zelf een oplossing moesten zoeken.

Ouders vertellen mij dat zij via het LOP een overzicht kregen van scholen waar mogelijk nog plaatsen beschikbaar zijn. Maar een lijst met scholen is nog geen oplossing. Een ouder doorverwijzen naar scholen waar misschien nog plaats is, is niet hetzelfde als een gezin begeleiden tot er daadwerkelijk een haalbare plaats is gevonden.

De verantwoordelijkheid komt daardoor opnieuw bij de ouders terecht. Zelf scholen contacteren, zelf bellen en mailen, zelf nagaan of de informatie nog actueel is, zelf wachtlijsten opvolgen en ondertussen hopen dat ergens een plaats vrijkomt. Ik heb hen hierbij geholpen.

Niet elk gezin beschikt over dezelfde tijd, dezelfde kennis van het onderwijssysteem, dezelfde digitale vaardigheden of hetzelfde netwerk om wekenlang te zoeken naar een oplossing. Precies daar dreigt een procedure die op papier voor iedereen gelijk is, in de praktijk nieuwe ongelijkheid te creëren.

Daarnaast vertellen ouders mij dat de resterende mogelijkheden soms zeer ver van hun woonplaats liggen. In bepaalde situaties kan de dagelijkse verplaatsing meer dan een uur in beslag nemen. Voor een twaalfjarige is dat geen detail. Voor een werkend gezin is dat geen detail. En zeker niet voor een alleenstaande ouder. Voor een beleid dat gelijke onderwijskansen centraal zegt te stellen, mag dat evenmin een detail zijn.

Een schoolplaats die op papier bestaat maar dagelijks bijzonder moeilijk bereikbaar is, kan voor dat gezin moeilijk als een volwaardige oplossing worden voorgesteld.

Ik erken dat de VGC investeert in bijkomende capaciteit. De nieuwe campus aan de Pleinlaan ontvangt dit schooljaar ruim 440 leerlingen en moet de komende jaren doorgroeien tot 1.150 plaatsen. Dat is een belangrijke investering en die extra capaciteit is nodig.

Maar precies daarom moeten we vandaag verder kijken dan het aantal gecreëerde plaatsen. Capaciteitsbeleid meet je niet aan het aantal plaatsen dat in een persbericht wordt aangekondigd. Je meet het aan het aantal Brusselse gezinnen dat op 1 september daadwerkelijk een passende en redelijk bereikbare school heeft gevonden.

Hoe kunnen we oplossen dat leerlingen ingeschreven worden? Er is een tekort aan plaatsen en de ouders zijn radeloos. Hoe kunnen we ouders beter helpen? De populaire scholen zijn altijd volzet. Hoe kan de capaciteit worden uitgebreid?

Collegelid Dirk De Smedt: Het klopt dat achter elk cijfer een kind en een gezin zit. De onzekerheid met het inschrijvingssysteem klopt en we nemen dat ook ernstig.

Laten we eerst kijken wat er gebeurde met de kinderen zonder toewijzing. Van de 1.104 kinderen die in mei geen plaats kregen, schreven er 1.066 zich uiteindelijk in. 639 in een

Brusselse school en 427 in een Nederlandstalige school buiten Brussel. Voor de overige 38 vonden we geen inschrijving in het Nederlandstalig onderwijs terug. We weten ook niet of ze in het Franstalig onderwijs terechtkwamen, want er is geen gegevensuitwisseling.

Hiermee wil ik toch wel even het narratief ontcrachten alsof het Nederlandstalig onderwijs niet in staat is om ieder kind ook effectief een plaats te geven. Dat is een dat is een narratief dat niet klopt. Voor degenen die zich hebben ingeschreven is het gros onmiddellijk toegewezen aan een plaats in de school. Van de 1.004 die niet onmiddellijk in mei een plaats toegewezen kregen, hebben velen zich uiteindelijk wel degelijk kunnen inschrijven in een Nederlandstalige school.

Dat het zo lang duurt, heeft verschillende oorzaken. In 1A is het niet enkel een tekort aan plaatsen. Sommige scholen zijn erg populair, en een groot deel van de onzekerheid komt van dubbele aanmeldingen. Zo meldden 1.439 leerlingen, 40% van de aanmeldingen, zich zowel aan in Brussel als in de Vlaamse Rand. Van hen kregen er 825 in beide een plaats. Zij houden twee plaatsen bezet en nemen er één in.

Voor gezinnen betekent dat een lange, onzekere periode, en voor het systeem een zware belasting. Het LOP publiceert de resterende vrije plaatsen op dezelfde dag als het toewijzingsbericht, heeft een helpdesk, en op *inschrijveninbrussel.be* vinden ouders uitleg.

Een gezin persoonlijk begeleiden tot er een inschrijving is, doen het LOP en de VGC niet. Ouders moeten zelf scholen blijven opvolgen, wat niet altijd even evident is. Daarom hebben het LOP, de Administratie en mijn kabinet recent bij het kabinet van Vlaams minister van Onderwijs Zuhair Demir opnieuw gepleit voor een sterkere helpdesk en voor één enkel aanmeldsysteem, om dubbele aanmeldingen te vermijden. Ik betreur dat men daar niet op wil ingaan. Ik blijf daar wel voor pleiten, want ik denk dat een duidelijk inschrijvingssysteem voor veel ouders het probleem zal oplossen.

Naast die procedurele oorzaak blijven er structureel ook meer plaatsen nodig. In het secundair gaat het daarbij vooral om de 1B-stroom. Daar is een capaciteitsuitbreiding nodig. Voor het eerst sinds jaren is er in oktober nog plaats: 1B is in 11 van de 18 scholen niet volzet. Dat is goed nieuws, maar de nood blijft. Onze doelstelling is dat we het basisonderwijs stabiel houden en het secundair laten aangroeien. Daarvoor hebben we over vijf jaar 2.000 à 2.500 extra plaatsen secundair nodig.

Daarom gaat twee derde van de geplande uitbreiding naar het secundair. De lopende projecten zijn goed voor ongeveer 3.000 plaatsen, met opleveringen tot 2030. Per leerjaar kan ik dat niet uitsplitsen. De uitbreidingen gelden per school, en de verdeling over de leerjaren behoort tot de autonomie van de school.

Ook voor het buitengewoon secundair onderwijs staat er een uitbreidingsproject in de steigers. Goed voor ongeveer 135 plaatsen. Kortom: meer plaatsen voor het secundair en één aanmeldsysteem voor Brussel en de Rand.

Daarnaast zetten we alles op alles om de onzekerheid voor gezinnen in de toekomst zoveel mogelijk te verkleinen. U mag op mij blijven rekenen in de toekomst.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Uiteraard zou één aanmeldsysteem een oplossing bieden. Misschien kunt u daarover met Vlaanderen en de betrokken politieke partijen in gesprek gaan, want het is eigenlijk heel simpel. Als er één aanmeldingssysteem is, kunt u

meer dan 800 gezinnen helpen en de onzekerheid wegnemen. Dank u wel dat u daarvoor pleit en dat te blijven steunen zodat er sowieso een oplossing komt. Het zou jammer zijn als zoveel gezinnen door een informaticaknopje in onzekerheid moeten blijven.

Uiteraard zijn er ook populaire scholen. Iedereen wil zijn kind naar een populaire school sturen, en de wachtlijsten zijn heel lang. Misschien kunnen we werk maken van meer betere scholen, zodat ook andere scholen populairder worden en wij onze kinderen daar met vertrouwen naartoe kunnen sturen.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de voorrang op basis van kennis van het Nederlands

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): De keuze van een school is voor ouders een belangrijke beslissing. Een inschrijvingsprocedure moet daarom voorspelbaar, begrijpelijk en zorgvuldig worden georganiseerd, zeker wanneer voorrangregels een invloed hebben op de volgorde waarin plaatsen worden toegewezen.

Voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet een belangrijk onderscheid helder blijven: het aantonen van kennis van het Nederlands is een voorwaarde om in bepaalde gevallen aanspraak te maken op voorrang. Het is geen algemene taalvoorwaarde om toegang te krijgen tot het Nederlandstalig onderwijs. Onduidelijke communicatie hierover kan ouders ten onrechte doen geloven dat hun kind niet kan worden ingeschreven wanneer zij zelf niet aan de voorrangsvoorwaarde voldoen.

Voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2027-2028 wordt de aangepaste bewijsregeling toegepast. Voor het bewijs van kennis van het Nederlands op B2-niveau moet de certificering betrekking hebben op de vier vaardigheden lezen, schrijven, luisteren en spreken. Daarnaast blijven ook andere wettelijk aanvaarde bewijsstukken bestaan. Het is dus belangrijk dat ouders tijdig en correct weten welk bewijs in hun concrete situatie volstaat.

Een wijziging van de bewijsregels vraagt meer dan een aanpassing van een website. Ouders moeten ruim voor de aanmeldingsperiode kunnen nagaan welke documenten aanvaard worden, waar zij eventueel een attest kunnen verkrijgen en wat zij moeten doen wanneer er twijfel bestaat over een ouder diploma of certificaat.

Ook scholen hebben behoefte aan eenduidige instructies. Directies en administratieve medewerkers mogen niet ieder afzonderlijk ingewikkelde regels interpreteren. Een duidelijk aanspreekpunt en consistente richtlijnen zijn nodig om uiteenlopende toepassingen, betwistingen en onnodige administratieve lasten te vermijden.

Daarbij moet de evaluatie zorgvuldig onderscheid maken tussen een onvolledig dossier, een interpretatiegeschil en een daadwerkelijk vastgestelde onregelmatigheid. Alleen met die nuance kan de Raad beoordelen of de regeling correct en gelijk wordt toegepast en waar bijkomende ondersteuning nodig is.

Welke communicatieplannen voorziet de VGC voor de inschrijvingsperiode van 2027-2028?

Welke afspraken maakt u met de Vlaamse administratie, het Lokaal Overlegplatform en de schoolbesturen over de controle van bewijsstukken, de behandeling van twijfelgevallen en de doorverwijzing wanneer de ouder een beslissing betwist?

Hebt u samen met de bevoegde partners zicht op de praktische beschikbaarheid, wachttijden en eventuele kosten van taaltesten of attesten voor ouders die zo'n bijkomend bewijs nodig hebben?

Welke knelpunten moeten voor de aanmeldingsperiode worden opgelost?

Collegelid Dirk De Smedt: De verantwoordelijkheid voor de correcte uitvoering en toepassing van de inschrijvingsregels binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel valt onder de decretale bevoegdheid van het LOP Brussel. Het LOP vervult een centrale rol in het kader van het organiseren en begeleiden van de inschrijvingsprocedures, het ondersteunen van ouders en scholen en het bewaken van een correcte toepassing van de vaak complexe inschrijvings- en voorrangsregels. De VGC moet zich hier niet mee.

Vanuit de VGC engageren we ons reeds vele jaren om de informatie over de complexe inschrijvingsregeling in het Nederlandstalig onderwijs op een zo duidelijke en toegankelijk mogelijke manier naar ouders te communiceren. Scholen en intermediaire partners spelen hierbij een belangrijke rol. Deze partners helpen ouders, die digitaal minder vaardig zijn en/of het Nederlands onvoldoende machtig zijn, bij het invullen van het digitaal aanmeldformulier.

Afgelopen procedure konden ouders terecht op 56 locaties verspreid over alle gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De website *inschrijveninbrussel.be* wordt jaarlijks tegen begin november geactualiseerd en het drukwerk wordt telkens begin december verspreid naar de scholen en andere partners in het Nederlandstalig netwerk. Gedurende de hele procedure worden er o.m. nieuwsbrieven en communicatie via *social media* verspreid om ouders te herinneren aan de belangrijkste stappen in de procedure.

Naar aanleiding van de recente wijziging van de 'voorrang Nederlands' voor ouders, zaten de Administratie, het LOP Brussel en mijn kabinet samen om een nog meer gericht communicatieplan uit te werken.

Zowel vanuit de VGC als vanuit het LOP Brussel wensen we de ouders correct te informeren, echter zonder paniek te veroorzaken. De hoofdboodschap blijft "Meld je kind aan/Schrijf je kind in".

De verantwoordelijkheid voor de consistente toepassing van de regelgeving ligt decretaal gezien bij het LOP Brussel. Daaronder vallen ook de controles van de voorrangsdocumenten en de opvolging van meldingen en betwistingen van ouders over onduidelijkheden of fouten in hun persoonlijk dossier. Het LOP bekijkt op dit ogenblik met AGODI wat de impact is van de gewijzigde voorrang Nederlands op die controles van de voorrangsdocumenten.

Ook het bijhouden van knelpunten, hulpvragen, betwistingen en beschikbare gegevens over de uitvoering, valt onder de bevoegdheden van het LOP Brussel.

In de decreetswijziging zoals goedgekeurd door de Vlaamse regering, staan een aantal organisaties vermeld waar ouders een geldig taalattest kunnen behalen. De certificerende taaltest met civiel effect van Huis van het Nederlands is er daar één van.

De Administratie zal samen met het LOP Brussel uitzoeken hoe de procedures voor een taaltest verlopen bij de verschillende organisaties, wat de kostprijs is en wat de gemiddelde wachttijden zijn. Dit alles om ouders zo duidelijk mogelijk te kunnen informeren over de mogelijkheden die ze hebben om een taaltest af te leggen in functie van de voorrangsregels Nederlands.

Het is nog onduidelijk hoeveel vraag er effectief zal zijn naar de testen, aangezien deze complexer zijn, meer tijdsinvestering vragen én niet langer gratis zijn (180 euro voor de volledige test). Het Huis van het Nederlands geeft dan ook aan dat zij om dit moment niet kunnen inschatten of zij aan de vraag zullen kunnen voldoen.

Ik hoop u daarmee afdoende te hebben geïnformeerd en duidelijk te hebben gemaakt dat wij opnieuw, zoals het hoort, zeer royaal en proactief uitvoering geven aan beleid waar ik persoonlijk niet achter sta. Ik wil dat ook heel duidelijk gezegd hebben.

Ik denk dat de inschrijvingsstrategie, zoals we die in het Nederlandstalig onderwijs de voorbije jaren gekend hebben, aangetoond heeft dat het een ongelooflijke impact heeft gehad, minstens op de tweetaligheid van deze stad. En dat het Nederlands, en de cijfers heb ik in het verleden in andere vragen al meegegeven, kwalitatief bij een grotere populatie dan ooit tevoren opnieuw gekend is en opnieuw gebruikt wordt in deze stad. Ik hoop dat deze gewijzigde inschrijvingsregels daar geen afbreuk aan gaan doen.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Eigenlijk is het echte pijnpunt die voorrangsregels. Heel veel ouders die de digitale tools niet goed beheersen, die de Nederlandstalige taal niet beheersen, kennen vandaag echt nog het probleem.

U zegt wel dat er verschillende punten zijn die ouders helpen. Maar die ouders weten dat zelfs niet. Die komen echt bij mij om hun kind in te schrijven. Dat is echt wel de realiteit omdat ze dat niet weten.

Misschien is het wel belangrijk om toch meer marketing, meer bekendmaking te maken, zodat die ouders ook weten: “Oké, er bestaan bepaalde instellingen die jullie kunnen helpen om uw kind in te schrijven.”

Ook laten weten bijvoorbeeld dat die voorrangsregels 180 euro kost. Het zijn meestal kansarme gezinnen die schrik hebben, die hun rechten niet goed kennen en die echt wel worstelen met deze problematieken.

Collegelid Dirk De Smedt: Beste collega, ik hoor u, maar ik wil u toch even in herinnering brengen dat het Nederlandstalig onderwijs op dit moment 24% van de schoolgaande Brusselse jeugd bereikt. U geeft mij het gevoel alsof wij één of ander obscuur organisatieje zijn dat moeilijk te bereiken is. Nogmaals, als er één succesverhaal is dat we als Vlaamse Gemeenschap in dit Gewest uitgebouwd hebben, is het wel het Nederlandstalig onderwijs.

Ik vind in alle eerlijkheid dat we dat ook wel eens een keer wat vaker mogen erkennen en zeggen. Wij slagen erin vanuit het Nederlandstalig onderwijs in een grote stad kwalitatief onderwijs te bieden aan een steeds grotere groep en daar heel goede resultaten in te boeken.

Niet alleen naar die leerlingen toe, maar ook naar die ouders, grootouders en dat bredere familieverband. Het succes van het Nederlandstalig, de Nederlandstalige gemeenschap en de VGC in Brussel heeft alles te maken met de positionering en de strategie van hoe we die Vlaamse Gemeenschap in Brussel hebben uitgebouwd. En dat is rond onze onderwijsinstellingen.

Ik weet dat we dat in het verleden niet genoeg hebben benadrukt en soms vind ik ook dat we dat vergeten. Ja, we kunnen altijd beter. Ik streef ook naar altijd beter. Dit is niet mijn prestatie, maar die van mijn voorganger.

Er zijn op 58 plaatsen ondersteuning naar ouders om in fysieke vorm die inschrijving te ondersteunen. Toen ik dat cijfer zag, was ik *flabbergasted*.

Ik heb lang geleden op een Brussels kabinet gewerkt en dan kan ik u zeggen dat we dat met moeite konden aanbieden in 19 gemeenten. Nu betreft het 58 plaatsen. We mogen toch op een gegeven moment echt fier zijn op wat we hier als gemeenschap hebben uitgebouwd. En de manier waarop we erin slagen om toch wel meer dan ons deel van het verhaal op te nemen. En dat Nederlandstalig onderwijs is daar een prachtig voorbeeld van. Dat is echt een succesverhaal.

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Het is een succesverhaal, maar iets wat goed en perfect is, kan altijd beter. Het is niet dat we nu niks moeten doen. We moeten uiteraard altijd beter en beter en beter, altijd naar excellentie gaan. Daar sta ik voor.

Kan ik een lijst krijgen van die 58 plaatsen zodat ik die kan doorsturen naar ouders. Want ze komen nu echt naar mij toe. Dus als ik die lijst zou krijgen, zou me dat echt heel veel helpen.

Ik zal ook sowieso het adres van de website naar hen doorsturen. Dankjewel voor de tip. Dan heb ik vandaag echt iets bijgeleerd. Ik heb heel veel tijd verloren tijdens bepaalde maanden. Ik vind het dus goed, maar u moet ook wel erkennen dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, dat het Nederlands van die leerlingen niet heel goed is. Er is wel een heel groot aanbod aan Nederlandstalig onderwijs, et cetera, maar die leerlingen die naar school gaan en thuis een andere taal spreken, hebben ook wel heel veel moeilijkheden. Voor het Nederlands hebben ze echt wel een grote achterstand. Dat kunnen we ook toegeven. Dus daar kunnen we zeker nog aan werken. We kunnen altijd werken aan een beter beleid, aan een beter systeem. En daarmee zitten we hier als verkozenen om de stem te zijn van de burger.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het voorziene bedrag van 216.000 euro voor taalondersteuning in het Brusselse hoger onderwijs

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): Een diploma hoger onderwijs biedt jongeren kansen om hun talenten te ontwikkelen en zelfstandig hun toekomst uit te bouwen. In een meertalige stad als Brussel is het belangrijk dat studenten die voldoende inhoudelijke capaciteiten hebben, niet onnodig worden afgeremd door taalproblemen die met gerichte begeleiding kunnen worden aangepakt. Niet in het Frans, niet in het Nederlands of niet in het Engels.

Op 4 augustus 2026 kondigde de VGC aan jaarlijks 216.000 euro te investeren in Nederlandse taalondersteuning bij Erasmushogeschool Brussel en Odisee, binnen een meerjarenovereenkomst voor 2026-2030. De ambitie is om jaarlijks minstens 500 studenten rechtstreeks te bereiken via onder meer individuele begeleiding, workshops, leertrajecten en ondersteuning op maat.

Een meerjarige overeenkomst biedt de betrokken instellingen de nodige continuïteit. Daar moeten echter duidelijke afspraken tegenover staan over wie wordt bereikt, hoe snel studenten toegang krijgen tot begeleiding en welke concrete vooruitgang de ondersteuning mogelijk maakt.

De doelstelling van minstens 500 studenten verdient daarom nadere duiding. De Raad moet kunnen beoordelen hoe die doelstelling zich verhoudt tot de werkelijke behoefte, welke opleidingen en studentengroepen prioritair worden bereikt en hoeveel studenten met een vastgestelde ondersteuningsnood uiteindelijk geen of slechts beperkte begeleiding krijgen.

Ook het meten van resultaat is essentieel. Het aantal workshops, contacten of deelnemers zegt nog niet of de taalvaardigheid daadwerkelijk verbetert. Waar beginmetingen worden gebruikt, moet duidelijk zijn hoe de vooruitgang later wordt opgevolgd en hoe men vermijdt dat verschillende startsituaties of opleidingsvereisten tot misleidende vergelijkingen leiden.

Studiesucces wordt uiteraard door veel factoren bepaald. Precies daarom is een zorgvuldige evaluatie nodig. Niet om elk studieresultaat aan taalondersteuning toe te schrijven, maar om transparant te maken welke doelstellingen met publiek geld worden nagestreefd, in welke mate die worden gehaald en waar bijsturing nodig is.

Hoe wordt de jaarlijkse 216.000 euro verdeeld tussen Erasmushogeschool Brussel en Odisee en, binnen de instellingen, over de betrokken opleidingen en vormen van begeleiding? Welke prestaties en rapporteringsverplichtingen zijn in de overeenkomst 2026-2030 vastgelegd?

Hoe wordt tijdige toegang georganiseerd? Welke afspraken bestaan over het detecteren van taalnoden, doorverwijzing, beschikbare begeleidingsmomenten en eventuele wachttijden, en hoe worden studenten geholpen die begeleiding moeilijk kunnen combineren met lessen, stage, werk of gezin?

Collegelid Dirk De Smedt: De VGC kent voor de taalondersteuning aan elk van de twee hogeronderwijsinstellingen 108.000 euro per jaar toe.

Bij EhB wordt 1,1 VTE ingezet (0,9 VTE voor de lerarenopleidingen en de bachelor Pedagogie van het Jonge Kind en 0,2 VTE voor de graduaat Basisverpleegkunde en de ontwikkeling van taalondersteunend materiaal).

Bij Odisee wordt 0,9 VTE ingezet (0,8 VTE voor de lerarenopleidingen en het graduaat Orthopedagogische begeleiding en 0,1 VTE voor de graduaat Basisverpleegkunde).

De verdeling weerspiegelt het aantal studenten met taalnoden, de intensiteit van de opvolging en de totale duur van de opleiding.

De meetindicatoren zijn opgenomen in de meerjarenovereenkomsten met de hogescholen. Zij rapporteren jaarlijks over het aantal bereikte studenten per opleiding, de gerealiseerde

taalondersteuningstrajecten, de monitoring van individueel ondersteunde studenten, de professionalisering voor docenten, het gebruik van het digitale taalondersteuningsplatform en een analyse van het studiesucces.

De doelstelling is dat minimaal 500 studenten in dit verhaal worden meegenomen, waarbij 60% van de startende studenten worden bereikt. De leertrajecten en co-teaching is gebaseerd op de taalscreening, die beide hogescholen uitvoeren bij de start van elk academiejaar.

Bij de start van het academiejaar leggen alle nieuwe studenten een taalscreening af. Studenten in de lerarenopleidingen leggen ook de verplichte starttoets af. Die beginmetingen brengen de individuele startsituatie in kaart en vormen het vertrekpunt voor de taalondersteuning op maat.

Op basis van die resultaten worden studenten met taalnoden doorverwezen naar het gepaste aanbod. Taalnoden worden ook doorheen het jaar opgevolgd via de studievoortgang en via doorverwijzing door docenten, met bijzondere aandacht voor het talig functioneren op stage.

De taalondersteuning zelf wordt maximaal in het curriculum geïntegreerd. Bij mijn eerste bezoek aan een hogeschool was ik aangenaam verrast over het project. Het aanbod omvat individuele begeleiding, thematische workshops en co-teaching waarbij een taalcoach een vakdocent ondersteunt. Extracurriculaire initiatieven zoals conversatietafels worden in het lessenrooster ingebed. Individuele ondersteuning gebeurt in overleg tussen de taalondersteuner en de student. Studenten kunnen op elk moment aan de slag via onlinecursussen voor Nederlandse taalvaardigheid.

Vooruitgang in taalvaardigheid wordt via zowel kwalitatieve als kwantitatieve indicatoren opgevolgd. In de lerarenopleidingen wordt een tweede taalvaardigheidstoets afgenomen, die een rechtstreekse vergelijking met de beginmeting mogelijk maakt. Daarnaast komen docenten en taalondersteuners samen in competentievergaderingen, waar ze hun bevindingen en observaties over de ontwikkeling van individuele studenten systematisch bespreken.

De academische voortgang van begeleide studenten wordt gekoppeld aan de resultaten van de taalscreening en die van de starttoets. Als centrale indicator geldt de studie-efficiëntie, dat is het aandeel opgenomen studiepunten dat een student effectief behaalt.

Omdat een groot deel van de taalondersteuning intracurriculair is ingebed, valt niet-deelname in de praktijk doorgaans samen met het stopzetten van de opleiding zelf.

Na het academiejaar 2026-2027 volgt op basis van de meetindicatoren een rapportage, eventueel met verbeteracties voor het volgende academiejaar.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende het lerarentekort en extra taallessen

Mevrouw Najima El Arbaoui (Team Fouad Ahidar): De start van een schooljaar moet leerlingen en ouders vertrouwen geven: vertrouwen dat lessen daadwerkelijk doorgaan, dat

leerlingen de begeleiding krijgen die zij nodig hebben en dat schoolteams over voldoende mensen beschikken om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren.

Een sterke beheersing van het Nederlands is daarin essentieel. Extra taalondersteuning kan de onderwijskansen van leerlingen versterken, maar alleen wanneer scholen ook over voldoende personeel beschikken om die ondersteuning te organiseren zonder andere lessen of begeleiding onder druk te zetten.

Bij de start van het schooljaar berichtte *Bruzz* dat in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel nog ongeveer 140 leerkrachten werden gezocht. Tegelijk waarschuwde de topman van het GO! dat de bijkomende vraag naar leerkrachten voor extra lessen Nederlands de concurrentie om schaarse profielen kan vergroten en mogelijk personeel uit Brussel kan wegtrekken. Dan gaan die leerkrachten uiteraard naar Vlaanderen.

Die waarschuwing bewijst op zichzelf geen daadwerkelijke uitstroom, maar maakt een nauwkeurige Brusselse opvolging noodzakelijk.

Het cijfer van 140 moet bovendien correct worden geïnterpreteerd. Eén vacature kan enkele lessen of een volledige opdracht omvatten. De impact verschilt ook naargelang het onderwijsniveau, het vak, de duur van de vacature en de beschikbare vervangingsmogelijkheden. Om gericht te kunnen handelen, moet duidelijk zijn waar de tekorten zich werkelijk concentreren en welke gevolgen zij in de klas hebben.

Voor leerlingen is de relevante vraag niet alleen hoeveel vacatures openstaan, maar of lessen uitvallen, klassen worden samengevoegd, wat vaak gebeurt, vervangingen lang aanslepen of ondersteuning wordt verminderd. Vooral leerlingen die sterk afhankelijk zijn van begeleiding op school mogen niet de rekening betalen van een tekort dat zij zelf niet kunnen opvangen.

De VGC zet terecht in op instroom, onder meer via ondersteuning van zijinstromers en begeleiding van startende leerkrachten. Instroom alleen volstaat echter niet. Een duurzaam beleid moet ook aantonen hoeveel mensen worden bereikt, hoeveel van hen effectief in een Brusselse school starten en hoeveel na enkele jaren nog in het onderwijs actief zijn.

De Vlaamse overheid bepaalt de onderwijsregelgeving - wat jammer is - en de personeelsomkadering. Mijn vragen richten zich daarom op de eigen verantwoordelijkheid van de VGC: de noden van Brusselse scholen in kaart brengen, schoolteams ondersteunen, de beschikbare instrumenten doelgericht inzetten en de Brusselse belangen met concrete gegevens verdedigen bij Vlaanderen.

Wat is op 10 september 2026 de actuele omvang van het lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Kunt u het gemelde cijfer van ongeveer 140 openstaande betrekkingen actualiseren en uitsplitsen naar vacatures, voltijdse equivalenten, onderwijsniveau, vakgebied en duur van de openstelling?

Welke concrete gevolgen van niet-ingevulde betrekkingen worden door de VGC en de schoolbesturen opgevolgd, zoals niet-gegeven lessen, langdurige vervangingen, samengevoegde klassen, grotere lesgroepen of verminderde leerlingbegeleiding? Dat is heel problematisch voor kinderen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik weet niet of dat mevrouw Najima El Arbaoui zou willen dat de Vlaamse Gemeenschap de onderwijskwesties alleen regelt. Ofwel moet de VGC het apart doen, of moet het bevoegdheidspakket opnieuw geregeld worden.

Het lerarentekort is een moeilijk probleem in Brussel. Door een aantal factoren weegt dit in Brussel zwaarder dan in andere delen van Vlaanderen. We hebben die discussie hier in de Raad ook al vaak gehad.

Wat wel zo is, is dat een aantal van de maatregelen die genomen zijn door de Vlaamse regering, waaronder bijvoorbeeld de zijinstromers, beter gerendeerd hebben in Brussel dan in de rest van Vlaanderen. Dat is natuurlijk voor een stuk een noodmaatregel. Dat is niet ideaal op de lange termijn. Maar ik vind wel dat de inspanningen die de Vlaamse Gemeenschap heeft gedaan om het lerarentekort, dat in Brussel en evenzeer in Vlaanderen bestaat, aan te pakken, goed is.

Veel van de leerkrachten die niet in Brussel wonen, gaan na verloop van tijd dichterbij huis lesgeven. Hoewel je ook ziet dat het aantal leerkrachten dat in Brussel actief is en dat hier ook woont, gestegen is.

Ik vraag me af in welke mate dat een gevolg is van de zijinstromers, namelijk dat er veel Brusselaars zijn, dus mensen die in het Gewest wonen, die als zijinstromer aan de slag gaan.

Ik vind wel dat het samenspel tussen de kaders die de Vlaamse Gemeenschap heeft gecreëerd en de manier waarop de VGC hier in Brussel mee aan de slag is gegaan, tot nu toe redelijk goed heeft gerendeerd en dat het tekort zich heeft gestabiliseerd.

U mag dat aan uw voorganger vragen. Ik heb in discussies met hem ook al vaak gezegd dat daar eigenlijk een goede dynamiek zat. We zaten daar vaak wel op dezelfde lijn. Eigenlijk gaat het de goede kant op in Brussel, maar we zijn er nog niet.

Ik zou graag aan u op dit moment een stand van zaken willen vragen, want het is al even geleden dat we het er nog eens over gehad hebben. Waar staan we op dit moment?

Zijn er nog maatregelen nodig? Er is één aspect in die discussie dat voor een stuk ook wel vergeten wordt, namelijk dat het lerarentekort zich vaak voor een stuk concentreert in scholen waar je een opeenstapeling van verschillende problemen hebt.

Er is ook een grote uitstroom van mensen die het onderwijs gefrustreerd verlaten. Er zijn specifieke scholen waar dat verloop een soort permanentie is. Er komt iemand binnen en er gaat iemand anders weer weg.

Vaak heeft dat te maken met de bestuurskracht van scholen of het feit dat bepaalde problemen eigenlijk al lang aan het opstapelen zijn waardoor de sfeer ook niet meer goed zit in het directieteam, het lerarenteam. Vaak zijn er conflicten met de ouders die gefrustreerd zijn over het lerarenverloop en dergelijke meer. Soms is daar dan een iets verdergaande ingreep nodig.

Ik vraag mij ook waar we staan met het identificeren van dat soort problemen. Volgens mij ligt hier, op de langere termijn, ook een deel van het antwoord. Niet enkel in het statuut van de leerkracht *an sich*, maar ook in de bestuurskracht van bepaalde scholen.

Collegelid Dirk De Smedt: Een leerkracht voor elke klas is de basis van goed onderwijs. We nemen dan ook elk tekort ernstig.

Op 22 september 2026 zochten de scholen samen nog 178 VTE, goed voor 101 openstaande betrekkingen en 77 niet-vervangen afwezigheden. Vorig jaar lag dat totaal op 304 VTE. Het tekort is op een jaar tijd dus met zowat 40% gedaald. Het beleid dat hierrond werd gevoerd, werpt zijn vruchten af.

Met 75% zit het grootste deel momenteel in het gewoon basisonderwijs, tegenover 20% in het gewoon secundair en 5% in het buitengewoon onderwijs. Het vakgebied en de duur van de vacature bevragen we niet. We houden de vragen bewust eenvoudig om de planlast laag en de respons hoog te houden. Uiteindelijk is het belangrijk om de vinger aan de pols te houden.

Het tekort daalt al jaren. Dat is positief, maar het verhaal is genuanceerder omdat massaal werd ingezet op zijinstromers. Vandaag zijn er een 420-tal zijinstromers op een totaal lerarenpopulatie van 6.000. Zij zijn broodnodig, maar het houdt de werkdruk in de scholen hoog. Die zijinstromers, hoe kwalitatief die ook zijn, hebben nog wel een traject van integratie nodig binnen die schoolteams en naar pedagogie toe.

Wat dat in de klas betekent, meten we niet schoolbreed. Korte afwezigheden zijn te volatiel om te monitoren. Scholen vangen veel zelf op, bijvoorbeeld door klassen anders te organiseren en ondersteunend personeel in te zetten. Waar het acuut wordt, neemt het OCB met crisishulp een klas gedeeltelijk en tijdelijk over. Op dit ogenblik gebeurt dat op één school. Dit toont aan dat die acute situatie van een tijdje geleden er niet meer is.

Bij de extra lessen Nederlands ligt de regie bij Vlaanderen en de netten. Wij vroegen de netten hoe het in de praktijk loopt in het basisonderwijs. De mediaan ligt in alle drie de netten op vier leerlingen per school met een getuigschrift voor drie uur extra Nederlands. Dat valt echt heel goed mee. Het gaat in de volledige Vlaamse Gemeenschap over een 10.000-tal leerlingen. Dus dat is *much to do about nothing*. Als je kijkt naar hoeveel extra taalondersteuning er in Brussel al naar leerlingen gaat. Dat heeft geen onmiddellijk significant effect op dat lerarentekort.

De vrees was, en dat was ook gecommuniceerd, dat die impact significant ging zijn omdat men dacht dat dat beleid echt een succes ging worden. Vandaag is dat niet zo. Vandaar dat het hier geen negatieve impact heeft op de lerarenaantallen. Integendeel. We hadden dat geanticipeerd en vandaar dat het lerarentekort signifikanter is dan we de voorgaande jaren hadden gerealiseerd en voorspeld.

Minstens 20 scholen organiseren of plannen taalheldklassen. In het secundair zijn het er meer. De mediaan ligt er tussen 12 en 15 leerlingen per school, afhankelijk van het net, en met enkele uitschieters. Dat is in de context van het lerarentekort geen evidente opdracht. Twee scholen meldden al dat de extra uren nog niet gestart zijn omdat ze nog geen extra leerkracht vonden. Er is dus wel een impact, maar het blijft in de globaliteit een eerder gelukkig, maar marginaal gegeven op dat lerarentekort.

De belangrijkste financiële inspanning van de VGC bestaat uit twee sporen. Enerzijds de terugbetaling van het studiegeld aan leerkrachten die hun pedagogisch bekwaamheidsbewijs moeten halen (80.000 euro) en de steun voor leerkrachten die leren en werken combineren en daarvoor uren worden vrijgesteld zonder loonverlies (820.000 euro).

Anderzijds organiseren we twee keer per jaar een infobeurs voor zijinstromers en iedereen die geïnteresseerd is om les te geven in Brussel.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): U zegt dat er geen noodsituaties meer zijn zoals we die ooit gekend hebben. Er is nog maar één school waar het OCB in een klas inspringt. Ik vermoed dat de problematiek van het lerarentekort nog altijd, voor een stuk, aanwezig is hier in Brussel.

Ik ben trouwens heel blij met de cijfers die u aankondigt. Ik ben dus heel blij om te horen dat die dalende lijn zich echt verderzet en dat we dus terug evolueren naar iets dat iets meer normaal is. Er zijn nog steeds uitdagingen omdat er inderdaad minder leerkrachten zijn met een pedagogisch bekwaamheidsbewijs en dat is niet altijd evident.

Er zit volgens mij soms ook nog een grote uitdaging bij de schoolbesturen om een degelijk HR-beleid te voeren en ook aan retentie te doen van de leerkrachten die ze hebben. De Franse Gemeenschap ziet dat veel mensen het leraarsberoep terug verlaten.

Wat u wel aanhaalt, en dat valt op, is dat het grootste probleem in het basisonderwijs zit. Is daar een idee over waaraan dat nu concreet ligt? Is dat gewoon de specifieke situatie van Brussel? Want volgens de cijfers die ik zelf gezien had, zitten we met een probleem dat eigenlijk tot tweemaal, en volgens sommige analyses zelfs tot driemaal zo groot is, in het basisonderwijs in Brussel dan in Antwerpen en Gent, wat ergens de meest vergelijkbare steden zijn. Wat is daar aan de hand of wat is daar juist de verklaring voor?

Collegelid Dirk De Smedt: Ik zou er heel graag op antwoorden, maar ik heb dat antwoord hier niet. U kent mij ondertussen. Als ik een antwoord geef, dan moet ik weten of dat het juiste antwoord is. Ik neem uw vraag mee, maar ik heb vandaag niet de kennis om u daar een gedegen antwoord op te geven.

Ik weet niet wat de oorzaak is van de grotere problematiek in Brussel ten opzichte van de andere grootsteden. U zegt dat het drie keer signifikanter is. Ik weet dat niet. Ik moet dat echt iets grondiger bekijken. Zodra ik het bekeken heb, zal ik u met veel plezier het antwoord geven.

- Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende ‘Uitrol Ieder kind taalheld’

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Met het plan ‘Ieder kind taalheld’ wil de Vlaamse regering de kennis van het Nederlands bij alle leerlingen versterken en zo taalachterstand voorkomen en wegwerken. U bent er zelf ook op ingegaan.

Het plan sluit aan bij de nieuwe minimumdoelen en vertrekt van effectieve, wetenschappelijk onderbouwde didactiek: elke leerkracht wordt een taalbewuste leerkracht en elke les moet bijdragen aan taalontwikkeling.

De aanpak loopt van de peuterklas tot het secundair onderwijs. Ze omvat onder meer vroegtijdige screening en voorinstructie, intensieve taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar, extra remediëring, drie uur bijkomende Nederlandse taalondersteuning bij de overgang naar het

secundair onderwijs en versterkte zomerscholen. Spijtig dat de heer Fouad Ahidar zijn vraag om uitleg heeft omgezet in een schriftelijke vraag. Ik was er graag op tussengekomen.

Daarnaast investeert de Vlaamse regering in kwaliteitsvolle leermiddelen, de opleiding van taalexperten en extra professionaliseringsmiddelen voor leerkrachten. Ook ouders, vrije tijd, cultuur en andere partners worden betrokken bij de taalontwikkeling. De uitvoering wordt ondersteund met werkingsbudgetten voor scholen, bijkomende middelen voor zomerscholen en structurele middelen voor professionalisering. Het plan loopt gefaseerd tot 2029.

Tegelijk rijst de vraag in welke mate de VGC het Vlaamse beleid actief mee ondersteunt en versterkt. Ik heb dat daarnet aangehaald. In een ideale wereld creëert de Vlaamse Gemeenschap een kader en biedt ze middelen aan en gaat de VGC daar flankerend en versterkend mee aan de slag in Brussel. Ik heb het gevoel dat er op dit moment daaromtrent misschien wat weinig nieuwe initiatieven zijn. U zal het misschien ongeoorloofde kritiek vinden. Maar als ik het goed heb, zijn er drie trainers (OCB) die ingezet worden bij de opleiding van taalexperten. Ze worden daarvoor betaald door de Taalunie, die daarvoor met Vlaams geld gesubsidieerd wordt.

Daarnaast heb ik een beetje vernomen dat er schijnbaar nauwelijks taalheldklassen worden georganiseerd. Ik heb melding gekregen van een drietal scholen in het gemeenschapsonderwijs en dan nog niet voor de volledige lesweek. De andere scholen pakken het op een geïntegreerde wijze aan zoals voorheen en doen eigenlijk een beetje verder zoals in het verleden.

Ik heb het gevoel dat Brussel hier misschien een beetje achterop hinkt en dat er niet echt coördinatie is vast te stellen. Met betrekking tot de inspiratiescholen had u ook uw verklaring, namelijk dat de VGC er te laat bij betrokken was. Maar ik heb het gevoel dat Brussel de boot wat gemist heeft. Er is nu maar één inspiratieschool voor heel Brussel. Ik heb het gevoel dat men in andere steden iets enthousiaster op die kar gesprongen is. Maar dat gevoel kan aan mij liggen.

Verder zie ik voorlopig weinig concrete verwezenlijkingen of een echte beleidsomslag. Er is nog steeds geen duidelijk beleid rond de 5,7 miljoen extra middelen voor taalondersteuning. Er wordt schijnbaar niet extra geïnvesteerd in leermaterialen. Er zijn nauwelijks zomerscholen in Brussel.

Ik vind dat de VGC vorig schooljaar een beetje nagelaten heeft het nodige flankerend beleid te voeren om de implementatie daarvan te ondersteunen, met onvoldoende aandacht voor bijkomende rekrutering en professionalisering zodat die extra uren ook optimaal kunnen worden ingevuld door goed opgeleide medewerkers die wetenschappelijk onderbouwde methodes en kwaliteitsvolle leermaterialen inzetten om de taalachterstanden weg te werken. Op dit moment varen we een beetje op het reeds bestaande beleid.

We hebben het daarnet over de PISA-resultaten gehad. De resultaten zijn zorgwekkend. Vroegtijdige en gerichte ondersteuning is bijzonder belangrijk en nodig. Ik heb het gevoel, zoals ik daarnet al zei, dat andere grootstedelijke besturen bijkomende initiatieven nemen, onder meer rond die invulling van de extra uren Nederlands, taalklassen, kwaliteitsvolle leermiddelen, zomerschool, enz. Ik denk dat er nog ruimte voor verbetering is om het zo te zeggen. Er staan wel een aantal heel goede intenties in de beleidsverklaring. Dat is een hoopvolle vaststelling.

Welke concrete initiatieven neemt de VGC om dat plan lokaal te versterken, naast die inzet van die drie trainers bij de opleiding van taalexperten?

Plant de VGC bijkomende maatregelen rond dat extra uur Nederlands, taalheldklassen, kwaliteitsvolle leermiddelen, zomerscholen en zo? Welke timing en middelen worden daarvoor voorzien?

Zult u het plan “ieder kind taalheld” bespreken tijdens een volgend overleg met Vlaams onderwijsminister Zuhail Demir? Ik heb z’n gevoel hoe u daarop gaat antwoorden.

En dan gaat de laatste vraag over de zomerscholen. Hoeveel zijn er georganiseerd? Wat zijn de ambities voor de komende jaren, en hoe wil de VGC ervoor zorgen dat die taalondersteuning nog gericht wordt ingezet voor leerlingen met de grootste noden?

Collegelid Dirk De Smedt: Ik ga mij niet boos maken. Ik maak mij gewoon zorgen over uw gevoelens. Want u zegt: “Ik heb het gevoel. Ik heb het gevoel. Ik heb het gevoel. Ik heb het gevoel.” Ik denk dat u gewoon eens moet kijken naar de feiten. Gewoon de feiten. U zegt: is Brussel wel voldoende enthousiast? Is men wel proactief bezig? Er moet een overleg komen enz. Maar u weet dat er nog nooit overleg is geweest tussen mij en Vlaams minister Zuhail Demir. Dat is meermaals van mijn kant gevraagd. Ik heb daar nooit een reactie op gehad. Ik heb u ook gevraagd of u dat kan organiseren. Ik heb dat aan Vlaams minister voor Brussel, Cielte Van Achter, gevraagd? Ik stel gewoon vast dat niemand erin slaagt om dat te organiseren. Dus laat ons alstublieft stoppen met telkens te spreken over overleg en een volgend overleg. Want u weet dat er geen overleg is en dat dat probleem niet bij mij ligt. Blijkbaar heeft mijn collega een dermate belangrijke opdracht waardoor de prioritering die Brussel en het onderwijsthema zou moeten krijgen, nog niet de kans heeft gehad om aan bod te komen. Dat is een eerste element.

Ten tweede spreekt u over inspiratiescholen. Er is maar één inspiratieschool in Brussel. Dat klopt. Ik heb die inspiratiescholen niet mogen selecteren. Aan projecten was er geen gebrek, maar die werden niet weerhouden. Ik zou u heel graag antwoorden wat de reden is waarom deze scholen niet werden weerhouden. Maar nogmaals, daarvoor hebt u natuurlijk eerst overleg nodig. Ik kan u dus alleen maar doorverwijzen wat die vraag betreft.

Wat mij echt zorgen baart zijn uw gevoelens. Wat mij oprecht langzaamaan stress bezorgt, en dat heeft dan te maken met mijn gevoel, is dat de manier waarop u de thematiek benadert echt afbreuk doet aan de manier waarop de VGC echt probeert invulling te geven aan dat flankerend beleid dat wij geacht worden te voeren.

U vraagt mij: wat zijn de mijlpalen die u daar voor uittrekt, en doet u wel genoeg uw best? Maar wat u even vergeet, is dat wij en u weet dat, de voorbije jaren op een systemische manier geconfronteerd worden met budgetbesparingen. Ik kan hier perfect mee leven. Deze besparingen worden vanuit de Vlaamse Gemeenschap op de VGC afgewenteld. U weet dat. En dat betekent dat wij inderdaad permanent in een prioriteringsoefening zitten. En ondanks die beperkte middelen en ondanks die noodzaak van prioritering slagen wij er wel degelijk in om die beleidsdoelstellingen effectief, zo goed en zo kwaad als het gaat, uit te rollen en te ondersteunen. Onze rol in dit verhaal is die van een flankerende ondersteuner en dat wordt vooral concreet gemaakt door het Onderwijscentrum Brussel.

U weet dat het OCB prioriteit geeft aan de professionalisering van die Brusselse taalexperten. Het klopt. Dat gebeurt met Vlaamse middelen die weliswaar niet rechtstreeks aan Brussel zijn toegewezen, maar via de Taalunie bij Brussel zijn terechtgekomen. U moet daar wel bij

erkennen dat men dat doet omdat wij in het verleden die expertise hebben uitgebouwd. Het is niet omdat men plotseling heeft gezegd: *“En nu gaat u die taalheldklassen organiseren en gaat u dat taalbeleid versterken.”* Het is heel fijn dat die financiering er komt, maar die kan door het OCB worden ingevuld omdat er gedurende jaren aan expertiseopbouw is gedaan. Dit wordt overigens zowel door de Taalunie als door de Vlaamse Gemeenschap gelukkig erkend.

U zou de problematiek vanuit dat verhaal kunnen benaderen en zeggen: *“Maar kijk eens hier, de VGC heeft net proactief, voordat er iemand anders wakker werd en ontdekte dat er misschien een taalproblematiek was die moest aangepakt worden ...”* Nogmaals, ik heb daar geen 7,5 jaar voor nodig gehad. En ik juich toe dat men dat nu eindelijk aanpakt. U had even kunnen zeggen: *“Een geluk dat de VGC daar al jaren in geïnvesteerd heeft”*, want dat maakt nu dat het Vlaamse initiatief gebruik kan maken van die opgebouwde expertise en dus haar beleid succesvoller kan implementeren.

Ik ga het hierbij houden. Maar voor elk van de elementen, die u aanhaalt als kritiek en als gevoel zoals bijvoorbeeld dat er gebrek aan voluntarisme is om vanuit de VGC invulling te geven aan dat Vlaamse beleid, kan ik met feiten weergeven dat we alles wel degelijk doen, dat we dat voluntaristisch doen en dit in heel moeilijke omstandigheden omdat sommigen nalaten tijdig met ons te communiceren.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik maak mij zorgen over uw gevoelens want u wordt heel erg emotioneel in plaats van op mijn vragen te antwoorden. Als ik zeg *“ik heb het gevoel”*, dan doe ik dat omdat ik ook geen intentieprocessen wil voeren en ook niet wil zeggen: *“jullie doen niet”* of *“jullie willen niet”*. Ik heb het gevoel dat daar ergens iets stukt, en dus vraag ik om een verduidelijking. Is dat zo? Wat zijn uw intenties? Ik kan uw gedachten niet lezen. Als ik zou beginnen te denken dat ik dat wel kon, dan moet u zich over mij zorgen beginnen maken. U moet zich geen zorgen maken over mijn gevoelens. Die zitten helemaal prima. Maar ik ben een beetje bezorgd over uw gevoelens, zeker omdat u er zo boos over wordt.

Ik betwist niet dat het OCB een bepaalde expertise heeft. Ik betwist niet dat de VGC belangrijke beleidsinstrumenten in de hand heeft en de mogelijkheden heeft om nuttige dingen te doen op dat vlak. Het is daarom ook dat ik die vraag stel. Het is daarom ook dat ik nadruk heb gelegd op het lerarentekort. Als dingen goed lopen, kan dat heel mooie resultaten opleveren. We zien dit in de daling van het lerarentekort. Vlaanderen creëert een bepaald kader, de VGC gaat daarmee aan de slag en dat boekt resultaten. Ik heb het gevoel dat dit niet zo vlot lijkt te lopen.

U bent niet ingegaan op de vragen die ik heb gesteld. Dingen die ik zelf heb benoemd, hebt u herhaald, namelijk dat medewerkers van het OCB opgeleid worden met geld van de Taalunie. Daar kom ik niet tegenin. Ik zeg alleen maar dat het er is. Dat is een beetje zoals ik het zie. Aan de andere kant zie ik dat een aantal scholen eigenlijk gewoon op hetzelfde bilan verdergaan.

U weet ook dat ik op het vlak van het OCB mijn twijfels heb bij een aantal keuzes die soms rond taal gemaakt worden, zoals bijvoorbeeld *“Brussel Vol Taal”*.

Ik heb daarnet in een eerder debat ook aangehaald dat we misschien net iets te veel op de thuistaal hebben ingezet en onvoldoende op bewezen versterking van het Nederlands. Op dat vlak blijft u mij een antwoord schuldig. Misschien kunt u in de repliek op de repliek nu toch een aantal van die elementen van antwoorden geven. U zegt dat u ze schriftelijk kan bezorgen, maar u mag ze wat mij betreft nu voorlezen.

Collegelid Dirk De Smedt: Om heel concreet te zijn, kan ik zeggen dat wij wel zomerscholen organiseren. De VGC organiseert met eigen middelen jaarlijks twee *Talent Boost*-zomerscholen. Dat is goed voor ongeveer 130 kinderen uit de lagere school, waarbij we anderstalige nieuwkomers voorrang geven.

We voorzien ook plaatsen specifiek voor kwetsbare kinderen die, op basis van advies van de school, baat hebben bij extra taalstimulering. Wij zetten in op huiswerkbegeleiding en taalondersteuning buiten de lesuren. We reageerden inmiddels ook op de Vlaamse subsidieoproep om de coördinatie van de huiswerkbegeleiding voor leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel op te nemen en dienden in dat kader een volledig en geconcretiseerd project in.

Daarnaast hebben we vanuit onderwijs reeds ingezet op de organisatie van educatieve activiteiten in de binnenschoolse opvang, zoals studiebegeleiding en taalondersteuning. In het kader daarvan krijgen een dertigtal scholen de BOA-boostmiddelen toegewezen.

Half september heeft het kabinet van Vlaams minister Zuhair Demir, samen met de Vlaamse administratie, de verdere uitrol met betrekking tot “ieder kind taalheld” toegelicht. Toen dat half september aan ons werd gecommuniceerd, hebben wij onmiddellijk actie ondernomen, zodanig dat elk beleidsdomein nu correct geïnformeerd is en met kennis van zaken zijn schouders onder dat plan kan zetten. Nogmaals, dat is onze opdracht en we doen dat met veel plezier. Maar ik doe dat liever iets beter voorbereid.

Na gesprek met scholen, schoolbesturen en pedagogische begeleiding stellen we vast dat er binnen het onderwijs al heel wat initiatieven, ook daar weer proactief, werden genomen op verschillende niveaus. In samenwerking met het OCB wordt geprobeerd zoveel mogelijk meerwaarde te bieden in de manier waarop we dat project “ieder kind taalheld” vertalen naar onze lokale context.

Om helemaal transparant te zijn, maar u weet dat misschien, zijn we trouwens wat dat betreft ook nog in onderhandeling met het kabinet van Vlaams minister Cielte Van Acker om na te gaan hoe we een aantal bijkomende medewerkers, die daar zouden moeten kunnen worden ingezet, gefinancierd kunnen krijgen.

Ik verwijs naar de eerder aangehaalde problematiek van de systemische en slecht geplande begrotingscuts die af en toe voor kopzorgen zorgen.

U hoeft niet te zoeken waar het fout loopt. Waar het niet fout loopt, is in de capaciteit en de wens van mezelf of de VGC, en bij uitbreiding het Nederlandstalig onderwijslandschap, om nogmaals voluntaristisch met dat Vlaamse beleid aan de slag te gaan. Daar hoeft u zich echt geen zorgen over te maken. Ik sta erop dat u dat controleert, of dat u mij daar vragen over stelt.

Het probleem ligt niet bij het systemisch werken. Ik kan u wel zeggen waar het probleem wel ligt. Als je na 8 maanden nog altijd niet erin geslaagd bent om een half uurtje, want langer hebben we niet nodig hoor, in uw agenda vrij te maken om met uw collega over uw beleid een gesprek te voeren, dan denk ik dat we allemaal weten waar het probleem zich stelt. En dus dat is mijn probleem. Ik bevestig uw gevoel dat er ergens iets scheelt. Maar het enige wat daar scheelt, is een half uurtje, misschien een uurtje, in de agenda van welgeteld één persoon in dit mooie land om een goed gesprek te voeren.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Een aantal vaststellingen zijn wat ze zijn. Het organiseren van die taalheldklassen en dergelijke gebeurt eigenlijk bijna niet. Voor zover ik weet zijn er een drietal in het gemeenschapsonderwijs. Daar stopt het ongeveer. Tenzij u over andere cijfers beschikt?

Wat uw obsessie betreft, kan ik zeggen dat Vlaams minister Zuhair Demir een interessante vrouw is. Ik ben het met u eens dat ze een half uurtje voor u zou moeten kunnen vrijmaken vinden voor u. Maar ik denk niet dat een gesprek van een half uur tussen u en haar alles gaat oplossen. Meestal gebeurt de technische uitwerking van dingen onder kabinetsmedewerkers.

Collegelid Dirk De Smedt: Ik kan u zeggen dat ik dat zelf doe in overleg met mijn collega's. Maar nogmaals, ik ben degene die het beleid voert. Ik hoop dat dat in Vlaanderen niet anders is.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is niet zo dat er nog nooit contacten geweest zijn tussen de twee kabinetten.

Collegelid Dirk De Smedt: Nee, maar dat verloopt toch moeizaam. Er is nog nooit een vraag tot overleg door mijn kabinet, door mezelf of door mijn Administratie geweigerd. Geen enkele keer. We gaan dus niet rond de pot draaien. Op een gegeven moment moet u gewoon uw verantwoordelijkheid nemen. Er is gewoon vandaag, ik stel dat vast en ik vind dat jammer, geen politieke wil om een normale institutionele relatie met mij en de Administratie aan te gaan.

Dat is bijzonder zorgwekkend, want nogmaals, de Vlaamse Gemeenschap is mijn voogdijoverheid. Ik voer hun beleid uit. Ik onderga dat. Maar we gaan dat hier onder ons niet beginnen te normaliseren. Ik hoop nogmaals dat u het samen met mij eens bent dat dat eigenlijk een onaanvaardbare situatie is en dat het eigenlijk een blamage is voor dit huis.

- Het incident is gesloten.
